

PABLO IDINGUÚⁿ YĀ CARTA 'CŪŪ YEⁿE 'IIⁿYĀⁿ CHI SNÉE YĀ YĀĀⁿ ROMA

**Pablo idinguúⁿ yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe yaacū yeⁿe yāāⁿ Roma**

1 'Úú Pablo 'úú ní 'úú dichíí'vē
Señor Jesucristo. Ndyuūs
yaa'ví yā 'úú ni ndēevé yā 'úú. Ní
dichó'o yā 'úú chi cuuví apóstol chi
candéé nduudu yeⁿe Ndyuūs chi
nduudu yeⁿe evangelio yeⁿe chi
nanguaⁿai 'iiⁿyāⁿ.

²Ndyuūs ní caⁿa yā n'dee n'dái
tiempo chi 'āā chók'oo chi ca'a yā
evangelio chí nduudu cuaacu chi
nadanguáⁿai yā taachi profetas
ngaⁿá yā yeⁿe. Ní dingúúⁿ yā na
libro yeⁿe Dendyuūs yeⁿe chúū.

³Nduudu 'cūū chi evangelio ní
yeⁿe Señor Jesucristo yeⁿe yú
chi Daiya Dendyuūs. Cristo ní
ndāā yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcu
cuerpo tan'dúúca s'uúúⁿ cáávā
na ndaata yeⁿe rey David. ⁴Ní
cucááva Espíritu chi n'dai taavi
yeⁿe Cristo, Cristo dicuaacú yā chí
Daiyá Ndyuūs ndúúcu poder yeⁿe
Ndyuūs chi ch'ēete taavi ca taachi
nducuéⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā.

⁵Ní cáávā Cristo miⁿ Ndyuūs tee
yā 'aama favor 'úú ti dicho'ó yā
'úú chi 'úú cuuvi apóstol yeⁿe yā
cáávā chi duuchi Cristo. Ní cáávā

chi 'úú cuuvi 'cuuⁿmíⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
nducuéⁿe nación táácā cuuvi
cu'téenu yā Ndyuūs. Ní 'caandiveéⁿ
yā nduudu yeⁿe yā. ⁶Ní ndís'tií ní
yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo
caati Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tií chi
cuuvi yeⁿe Cristo ndís'tií.

⁷'Úú idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿe
nducyáácā ndís'tií chi snée nī na
yāāⁿ Roma, ndís'tií chi Ndyuūs neⁿe
yā ní yaa'ví yā ndís'tií chi cuuví
yeⁿe yā ndís'tií. Neⁿe chi Ndyuūs
Chiida yú ndúúcu Señor Jesucristo
tée yā ndís'tií vaadi n'dai ca yeⁿe yā
ndúúcu vaadi 'diiⁿ yeⁿe yā.

Pablo neⁿe yā caⁿá yā yāāⁿ Roma

⁸Vmnááⁿ vmnaaⁿ ca'á gracias
Ndyuūs cáávā Jesucristo cucáávā
nducyaaaca ndís'tií caati 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí ch'iindiveéⁿ yā
tan'dúúca chi ndís'tií i'téenu nī
Jesucristo ní ngaⁿá yā yeⁿe ndís'tií.

⁹'Úú ndúúcu nuuⁿmaⁿ staavā yeⁿe
dichii'vé Ndyuūs. Ní candéé nduudu
ngai yeⁿe evangelio yeⁿe Daiyá
yā. Ndyuūs deenú yā chi 'úú cueⁿe
daāⁿmaⁿ nan'gaacú yeⁿe ndís'tií ní
taachí ngaⁿāngua'á ní ngaⁿāngua'á
cucáávā ndís'tií. ¹⁰Ní ngiicá Ndyuūs
chi nduuti chi neⁿe yā chi tée yā

lugar 'úu chi tiempo 'cūu cuuví ndaá nanááⁿ ndís'tií. ¹¹Neⁿ'e cá snaáⁿ ndís'tií ní cunneé ndís'tií ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi cu'téenu cá nī ní 'íicú ndís'tií diitūu 'cuētinée nī ndúúcū chi i'téenu nī. ¹²Ní 'íicú ndís'tií ndúúcū 'úu ca'á díttuu yú 'aama yú taama yú ndúúcū chi i'téenu yú ti daama daama i'téenu yú.

¹³Ndís'tií hermanos yeⁿ'é, neⁿ'é chí cádiinuuⁿ ndís'tií chi neené n'dee cuuví neⁿ'é chíi n'diichí ndís'tií naati ndii mááⁿ nguée ngii chí chíi. Neⁿ'é n'diichí ndís'tií caati tan'dúúcā chi véé n'gui'i yeⁿ'e cosecha 'tiicá ntúūⁿ ndís'tií cuuvi tan'dúúcā n'gui'i yeⁿ'e cosecha yeⁿ'e ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é caati 'tíicā véé n'gui'i yeⁿ'é nguaaⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e tanáⁿā naciones yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. ¹⁴Ní 'úu cánée chi cunneé 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿ'e tanáⁿā naciones, 'iiⁿyāⁿ chi deenu ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chi nguée deenū. ¹⁵Ní 'tiicá ntúūⁿ 'úu caneé listo chi caaⁿmáⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chi nanguaⁿ'ai 'iiⁿyāⁿ. Ní caaⁿmáⁿ nanááⁿ ndís'tií chi snee nī na yāāⁿ Roma.

Poder yeⁿ'e evangelio chí nduudu ngai yeⁿ'é Cristo

¹⁶Ní nguée 'cuinaáⁿ chi caaⁿmáⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio ti nduudu miiⁿ ní poder yeⁿ'é Ndyuūs. Ní nanguaⁿ'āi nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Cristo, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿyāⁿ chi 'iiⁿyāⁿ Israel chi judío s'eeⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguée yeⁿ'e ndaata Israel. ¹⁷Ní nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio mífⁿ ní n'giⁿ'i chi Ndyuūs ní diiⁿ

yā aceptar s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ cáávā chi i'téenu yú Jesucristo, nī dámaaⁿ cáávā chí i'téenu yú Jesucristo. 'Tíicā canee nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs: 'Iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs dífⁿ yā aceptar chi cuuvi yeⁿ'é yā, 'cuētinée yā cucáávā chi i'téenu yā.

Núúⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí snee yā na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū

¹⁸Déenu yú chi Ndyuūs ca'á yā castigo chi neené díttuu nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée n'daacā idiíⁿ yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi dinuuⁿndí yā. Ní cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'é yā nguē n'gúúⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ cuuví deenú yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Castigo yeⁿ'é yā ngíicá ndí na va'ai chēeti nguuvi. ¹⁹Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí deenu n'dái yā cuuvi cadíinuuⁿ yā chí yeⁿ'e Ndyuūs caati Ndyuūs chíⁿ'í yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chuū. ²⁰Denduⁿu chi yeⁿ'é Ndyuūs chi nguée inaaⁿ yú cuuvi déenu yú cucáávā nducuéⁿ chí Ndyuūs din'dái yā ndúúcū poder yeⁿ'é yā chí 'áámá cānee. Ní chuū cuuví snaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndii tiempo chi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeeⁿdí. Ní deenú yā chi Ndyuūs ní Ndyuūs nuuⁿmáⁿ cuaacu. Ní nguée cuuví caaⁿmáⁿ yā chi nguée cuuví n'diichí yā Ndyuūs. ²¹Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'diichí yā Ndyuūs naati nguée chí'tēenu yā Ndyuūs miiⁿ chí ch'ēete yā ní nguée ca'á yā gracias Ndyuūs. Nguée 'tíicā dífⁿ yā. Naati nadicádíinuuⁿ yā yeⁿ'e denduⁿu chi nguée dichíⁿ'vē chí yeⁿ'e maāiⁿ. Ní cáávā chí necio yā ch'ēetinée yā na maāiⁿ. ²²Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ngaⁿ'a yā chí deenu ca yā naati dífⁿ yā chí tonto yā. ²³Ní n'daáⁿ yā vaadī dēeve ngii yeⁿ'é Ndyuūs

chi canduuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ
cáāvā santos ídolos o imágenes chi
idin'dái 'iiⁿyāⁿ, santos chi tan'dúúcā
'iiⁿyāⁿ chi n'díí. 'Tíícā santos miíⁿ
ndúúcū ídolos yeⁿe 'yáádā, ndúúcū
ídolos yeⁿe cúú ndúúcū ídolos yeⁿe
'iiti chi cuūuⁿ cá'a tī.

²⁴Ní cáāvā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ni
nguéeⁿ neⁿe yā tuumicadínuuⁿ yā
ní Ndyuūs s'neeⁿ yā chi dííⁿ yā
dendú'ū chi nguéeⁿ n'daacā chi
neⁿe diiⁿ cuerpo yeⁿe yā. Ní dííⁿ
yā ndúúcū cuerpo yeⁿe yā nguááⁿ
maáⁿ yā dendu'ū chí vaadi 'cuíínuuⁿ.

²⁵Ní diiⁿ yā 'túúcā ti nguéeⁿ i'téenu
yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs
ti i'téenu yā nduudu yaadi. Ní
dich'etétē yā dendu'ū chi Ndyuūs
din'dái yā naati nguéeⁿ dich'etétē yā
maáⁿ Ndyuūs chi din'dái yā dendu'ū.
Nducyáácā 'iiⁿyāⁿ cuéⁿe daāⁿmaⁿ
canéeⁿ chi dich'etétē yā Ndyuūs.
'Tíícā canee chi dííⁿ yā.

²⁶Ní cáāvā chi dííⁿ yā 'tuucā
Ndyuūs dííⁿ yā ch'i'nééⁿ maáⁿ yā
'iiⁿyāⁿ chi dííⁿ yā dendu'ū chi nguēⁿ
n'daacā chi 'cuináāⁿ yā. Ní n'daataā
s'eeⁿ nguéeⁿ caⁿ'á yā ndúúcū saⁿ'a
naati caⁿ'á yā ndúúcū n'daataā ní
dííⁿ yā tan'dúúcā chi ch'iindivaacú
yā ndúúcū vi'í. ²⁷Tiicā ntúūⁿ saⁿ'a
s'eeⁿ nguéeⁿ caⁿ'á yā ndúúcū n'daataā
naati caⁿ'á yā ndúúcū saⁿ'a ni dííⁿ
yā tan'dúúcā chi ch'iindivaacú yā
ndúúcū vi'í. Dííⁿ yā nguaaⁿ maáⁿ yā
cosas chi vaadi 'cuíínuuⁿ ní sta'á yā
castigo na cuerpo yeⁿe yā yeⁿe chi
nguēⁿ n'daacā chi dííⁿ yā.

²⁸Ní cáāvā chi nguéeⁿ neⁿe yā
ntiinaáⁿ yā Ndyuūs, Ndyuūs ch'i'nééⁿ
yā 'iiⁿyāⁿ chi dííⁿ yā nducuéⁿē chi
'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nadacadíínuuⁿ yā chi
nguēⁿ n'daacā. Ní dííⁿ yā cosas chi

nguéeⁿ canee chi dííⁿ yā. ²⁹Iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ nééⁿ nadacadiinúúⁿ yā yeⁿe
nducuéⁿē chi nguēⁿ n'daacā. Ní caⁿ'á
yā ndúúcū n'daataā o saⁿ'a chi nguēⁿ
yeⁿe yā. Ní neenē yaadii'yā yā ní
dííⁿ yā cosas yeⁿe yāáⁿnguiniūⁿ.
Ní neⁿe yā dendú'ū chi nguēⁿ yeⁿe
yā. Ní neene idííⁿ yā cosa chi nguēⁿ
n'daacā ti neⁿe yā diiⁿ yā 'tíícā. Ní
neenē nguēⁿē yā. Ní n'giiⁿnuⁿ yā
'iiⁿyāⁿ. Ní neenē n'gēecu cheendí
yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ, ní nginnche'í
yā 'iiⁿyāⁿ. Ní nééⁿ nguēⁿ n'daacā
staava yeⁿe yā. Ní neenē n'gēecu
cheendí yā yeⁿe chi 'iiⁿyāⁿ diiⁿ yā
yeⁿe chi nguēⁿ n'daacā. ³⁰Ngaⁿ'á yā
yeⁿe chi nguéeⁿ n'daacā yeⁿe taama
yā. Nguéeⁿ neⁿe yā Dendyuūs. Ngaⁿ'á
yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe s'uuúⁿ ní ngii
'cuináāⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe s'uuúⁿ. Maáⁿ
yā dich'etétē yā 'iiⁿyāⁿ. Ní idiyaadí
taaví yā ní nadacadíínuuⁿ yā cosa
chí ngai chi nguēⁿ n'daacā. Ní nguéeⁿ
i'téenu yā yeⁿe chēecú yā yeⁿe
chiida yā. ³¹Nguéeⁿ itúúmícadíínuuⁿ
yā, nguéeⁿ idííⁿ yā chi ngāⁿ'a yā chi
dííⁿ yā. Nguéeⁿ idinēⁿ yā 'iiⁿyāⁿ ní
nguéeⁿ déenu yā nadach'ēecú yā
nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ 'áará chí ngāⁿ'a
yā chi nadach'ēecú yā yeⁿe yā. Ní
nguéeⁿ ya'ái iinú yā 'iiⁿyāⁿ. ³²Iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ nééⁿ déenu yā chí Ndyuūs
ngaⁿ'a yā chi canéeⁿ chi diiⁿ yā. Ni
déenu yā chi 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ dííⁿ
'tíícā, tuu'mí chí 'cuūvi yā naati
icandíicá yā chi idííⁿ yā 'tíícā. Yeenu
taaví yā taachi inaáⁿ yā 'iiⁿyāⁿ chi
dííⁿ yā 'tíícā.

**Ndyuūs ináaⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
nuuⁿndi ní yeⁿe chi cuaacu**

2 Ndís'tii amigos yeⁿe, 'áá
n'diichí nī de'ē chi idiíⁿ

taamá yā o 'āā du'ú nūuⁿ 'i'i'yāⁿ? Véé nuuⁿndi yeⁿe maáⁿ yā taachi dííⁿ yā 'tífcā. Taachi n'diichí yā nuuⁿndi chi idiíⁿ taamá yā, ní maáⁿ yā dííⁿ yā 'tiicā, tuu^mi ní dich'eté maáⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe yā. ²Deenu yú chi Ndyuūs dííⁿ yā cosa chi cuaacu taachi dííⁿ yā condenar 'i'i'yāⁿ chi dííⁿ yā chi 'túúcā. ³ÁÁ 'aacu nī chi Ndyuūs nguée inaaⁿ yā nuuⁿndi yeⁿe 'i'i'yāⁿ chi idiíⁿ yā 'túúcā taachi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿe taamá yā? Nguéé 'tífcā. ⁴ÁÁ nguée inee yiinú nī yeⁿe Ndyuūs cucáávā chi ya'ai 'iinú yā ndís'tií ní ndai yā ndúúcū ndís'tií ní tee yā ndís'tií n'dee n'dái favores yeⁿe yā ndúúcū vaadí 'diíⁿ yeⁿe yā? Ní nguée dííⁿ nī cuenta chi Ndyuūs tee yā ndís'tií favores yeⁿe yā ní n'gí^mí yā ndís'tií taaca cuuvi ndaacadaamí nī yeⁿe nuuⁿndi chi idiíⁿ nī. ⁵Naati 'i'i'yāⁿ chi dííⁿ yā 'túúcā ní dich'echi yā staava yeⁿe yā. Ní nguée ndaacadaamí yā yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe yā. Cáávā chi idiíⁿ yā 'tífcā ní nduuvadáámā castigo yeⁿe maáⁿ yā nguuví taachi Ndyuūs dííⁿ yā juzgar nuuⁿndi yeⁿe yú ní tee yā castigo yeⁿe chi dííⁿ yú ndúúcū vaadí cuaacu. ⁶Ní Ndyuūs ní ca'a yā ca'áámā cā'aama 'i'i'yāⁿ nadíí'vē yā yeⁿe chi dííⁿ yā. ⁷Ní ca'a yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ 'i'i'yāⁿ chi chéé yā chi dííⁿ yā nducuéⁿē chi n'daacā, ní n'nuúⁿ yā, ní dííⁿ yā nducuéⁿē chi yeⁿe va'ai ch'eti nguuví, ní dííⁿ yā chi honrado yā. ⁸Naati 'i'i'yāⁿ chi neⁿe nducuéⁿē yeⁿe maáⁿ yā ní nguée i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs naati dííⁿ yā nducuéⁿē chi ngué n'daacā, Ndyuūs nguée canee yiinú yā yeⁿe 'i'i'yāⁿ s'eeⁿ.

Ní ca'á yā castigo 'i'i'yāⁿ s'eeⁿ. ⁹Ní nducyáácā 'i'i'yāⁿ chí nguée n'daacā idiíⁿ yā canéé chi n'dee n'dái 'cuéénú yā cuuvi, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'i'i'yāⁿ chi yeⁿe ndaata Israel chí judíos ní cuayiivi ní 'i'i'yāⁿ chi nguée yeⁿe ndaata Israel. ¹⁰Naati Ndyuūs dííⁿ yā chí d'evé 'i'i'yāⁿ ní dich'eté yā 'i'i'yāⁿ ní ca'a yā vaadí 'diíⁿ yeⁿe nducyáácā 'i'i'yāⁿ chí din'daacá yā, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'i'i'yāⁿ yeⁿe ndaata Israel ní cuayiivi 'i'i'yāⁿ chí nguée yeⁿe ndaata Israel.

¹¹Caati nanááⁿ Ndyuūs ní 'āā daamá nūuⁿ nducyaaca 'i'i'yāⁿ. ¹²Ní 'i'i'yāⁿ chí idinuuⁿndí yā chí nguée ndúúcū ley yeⁿe Moisés miiⁿ ní cuuvi ndái yā nguée ndúúcū ley miiⁿ. Ní 'i'i'yāⁿ chí idinuuⁿndí yā ní ndé yā ley yeⁿe Moisés miiⁿ tuu^mi ní ley miiⁿ nūuⁿ ní cuuví yā castigo. ¹³Caati nguée cuaáⁿ Ndyuūs 'i'i'yāⁿ chí dámaaⁿ chí n'diichí yā ley miiⁿ naati Ndyuūs cuaáⁿ yā 'i'i'yāⁿ chí dííⁿ yā tan'dúúcā chí ngaⁿa ley miiⁿ. ¹⁴Ní taachi 'i'i'yāⁿ chí nguée yeⁿe ndaata Israel s'eeⁿ ní nguée déenu yā yeⁿe ley Moisés, naati neⁿe yā cadiinúúⁿ yā dííⁿ yā cosa chí cuaacu tan'dúúcā chí ngaⁿa ley miiⁿ, 'áará chí nguée ndúúcū ley miiⁿ véé 'aama ley yeⁿe yā chí 'āā vi'í cā nguaaⁿ maáⁿ yā. ¹⁵Ní ch'i'í yā cáávā chí idiíⁿ yā chí ley yeⁿe Ndyuūs tan'dúúcā chí canéé nguúⁿ na staava yeⁿe yā 'tífcā canéé. Ní chiiⁿ chí dííⁿ yā ní 'áámā prueba yeⁿe chuú ní chiiⁿ chí nadacadiinúúⁿ yā dííⁿ yā condenar maáⁿ yā o caaⁿmaⁿ cuaacu yeⁿe maáⁿ yā. ¹⁶Ní taachi ndaá nguuví chí Ndyuūs dííⁿ yā juzgar cáávā Jesucristo miiⁿ nducyáácā 'i'i'yāⁿ

ndúúcu nducuéⁿē chi yeⁿe 'iⁿyāⁿ maáⁿ yā canúúⁿ n'deⁿei na staava yeⁿé yā, tuuⁿmi ní Ndyuūs diiⁿ yā chuū ndúúcu nduudu cuaacu yeⁿe yā chi nadanguaⁿ'ai 'iⁿyāⁿ. Chuū ní nduudu cuaacu chi 'úú Pablo ngaⁿá.

**'Iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcu
ley yeⁿe Moisés**

¹⁷Diiⁿ ní ngaⁿa di chi 'iⁿyāⁿ Israel di. Ní ngaⁿa di chi 'i'téénú dí ley yeⁿe Moisés ní dich'etē maāⁿ di dii. Ní dii ngaⁿa di chi yeⁿé Ndyuūs dii. ¹⁸¿Áá déénú di deⁿe chi neⁿe Ndyuūs ní ley chi 'cuuⁿmiⁿ di chi cuuvi in'nuuⁿ di denduⁿū chi n'daacā ca chi diiⁿ di? ¹⁹¿Áá déénu di chi cuaacu chi cuuvi ca'cuaeⁿ di 'iⁿyāⁿ chi ngueenááⁿ o 'iⁿyāⁿ chi nguée deⁿē vεε deenu, ní ndεε di nduudu chi tan'dúúca chideεve nanááⁿ 'iⁿyāⁿ chi ngiica yā na maāiⁿ? ²⁰¿Áá i'teenu di chi cuuví diiⁿ di ca'cuaeⁿ di 'iⁿyāⁿ chi tonto yā ní táácā chi ngi'cuaeⁿ di da'caiyāā? ¿Ní ndúúcu ley yeⁿe di véé nducuéⁿē chi diiⁿ chi cuuví deenu di vaadi cuaacu? ²¹Díí chi ngi'cuaeⁿ di tanáⁿa yā, ¿deⁿe cáávā chi nguée ngi'cuaeⁿ maāⁿ di dii? Díí chi ngaⁿa di 'iⁿyāⁿ chi nguée canée chi diduucú yā, ¿deⁿē cáávā chi diduucú di? ²²Díí saⁿā o n'daataá chi ngaⁿa di chi 'iⁿyāⁿ nguée caⁿá yā ndúúcu isaⁿā o n'daataá chi nguée yeⁿé yā, ¿deⁿe cáávā chí maaⁿ dí caⁿa di ndúúcu n'daataá o isaⁿā chi nguée yeⁿe di? Díí chi nguée ngii n'diichí di santos ídolos, ¿deⁿē cáávā chi diduucu di vaadi 'cuiica yeⁿe yáacú yeⁿe santos ídolos? ²³Díí chi ngaⁿa maaⁿ di yeⁿe di chi ch'εεte di cucáávā chi canee di ndúúcu ley yeⁿé Ndyuūs

¿deⁿē cáávā chi nguée diiⁿ di honrar Ndyuūs? 'Tiicá diiⁿ di caati nguée diiⁿ di tan'dúúca chi ngaⁿa ley chi Ndyuūs tee yā dii. ²⁴Canée nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tiicā: 'Iⁿyāⁿ chi nguée yeⁿe ndaata Israel nguée n'daacā ngaⁿa yā yeⁿe chi duuchi Ndyuūs. Ní chuū ní nuuⁿndi yeⁿe di.

²⁵Cuaacu níⁿnyúⁿ chí ley yeⁿe circuncisión yeⁿe saⁿa Israel s'eeⁿ ní dichííⁿvε cáávā di nduuti chi diiⁿ di chi ngaⁿa ley yeⁿe Moisés. Ní ndúúti chi nguée diiⁿ di chi ngaⁿa ley miiⁿ, tuuⁿmi ní canee di tan'dúúca saⁿā chi nguée circuncidado di. 'Tíicā canee di. ²⁶Ní ndúúti chí 'áamá saⁿā chi nguée yeⁿe ndaata Israel ní nguée circuncidado yā tan'dúúca chi ngaⁿa ley yeⁿe Moisés, naati saⁿā miiⁿ diiⁿ sa chi ngaⁿa ley miiⁿ, saⁿā miiⁿ 'aara chi nguée circuncidado sa, Ndyuūs dííⁿ yā cuenta yeⁿe saⁿā miiⁿ chí tan'dúúca chi circuncidado, 'tiica sa. ²⁷Saⁿā chi nguée circuncidado na cuerpo yeⁿe sa ní diiⁿ sa tan'dúúca chi ngaⁿa ley, saⁿā miiⁿ diiⁿ sa condenar dii chi nguée diiⁿ di tan'dúúca chi ngaⁿa ley 'áará chí véé ley yeⁿe di ní canee circuncidado di na cuerpo yeⁿe di. ²⁸Cuaacu níⁿnyúⁿ nguée nduudu cuaacu chí 'áamá saⁿā ní saⁿā Israel chí ndíí sa circuncidado ndúúcu seña na cuerpo yeⁿe sa. Ndíí nguée ndúú chí nduudu cuaacu chí circuncisión chí seña chí canee na cuerpo yeⁿe sa diiⁿ chí Israel sa. ²⁹Nguée 'tíicā. Saⁿā chí cuaacu níⁿnyúⁿ chí saⁿā Israel miiⁿ, saⁿā miiⁿ ní saⁿā chí circuncidado na staava yeⁿe sa. Chuū ní circuncisión chí cuaacu níⁿnyúⁿ chí

cuaacu. Nguéé tan'dúúcā chi canee nguūⁿ na ley yeⁿe sa naati chi yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs. Saⁿā chi circuncidado na staava yeⁿe sa, Ndyuūs n'diichinee yā chi saⁿa n'dai sa. Nguéé cuuvi n'diichinee saⁿā s'eeⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

3 Tuu'mi ní ðde'ē chíí'vē cáávā chi saⁿā miiⁿ chi saⁿā yeⁿe ndaata Israel? ¿O dé'ē dichíí'vē nduuti chi saⁿā ní circuncidado sa? ²N'dáácā n'dai dichíí'vē cáávā n'dee n'dái razones. Vmnááⁿ vmnaaⁿ Ndyuūs s'neeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe ley yeⁿe yā vmnaaⁿ ndís'tií chi 'iⁿ'yāⁿ Israel. ³Ní nduuti chi náⁿā 'iⁿ'yāⁿ Israel nandaacadaamí yā yeⁿe chi i'téénu yā, ¿'áá cucáávā chiiⁿ chí dííⁿ Ndyuūs chi nguéé dichíí'vē chiiⁿ chi Ndyuūs ngaⁿa yā chi caⁿá yā diiⁿ yā? Nguéé 'tíicā. ⁴Ndyuūs ní cuaacu ní dííⁿ yā nducuéⁿē chi cuaacu naati nducyaaca 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ngaⁿa nduudu yaadi. Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Dendyuūs ní Ndyuūs ngaⁿá yā 'tíicā:

Canee chi 'cuuⁿ'miⁿ di 'iⁿ'yāⁿ cáávā nduudu chi ngaⁿa di chí díí diiⁿ di chi cuaacu ní naachi n'diichí yā dii, deenú yā chí díí ní diiⁿ di chi cuaacu.

⁵Ní taachi diiⁿ yú cosas chi nguée n'daacā, tuu'mi ní más ca 'cuuⁿ'miⁿ chi Ndyuūs chí cuaacu, ðde'ē cuuvi caaⁿ'maⁿ yú? ¿'Áá caaⁿ'maⁿ yú chi Ndyuūs nguéé dííⁿ yā cosas chi cuaacu taachi dííⁿ yā castigar s'uūu? Nguéé 'tíicā. ('Úú ngaⁿá tan'dúúcā chi ngaⁿa 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.) ⁶Nduuti chi Ndyuūs nguéé dííⁿ yā tanducuéⁿe chi

n'daacā, ðtáácā cuuvi diiⁿ yā juzgar nuuⁿndi yeⁿe 'iⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí? Dííⁿ yā juzgar 'iⁿ'yāⁿ caati dííⁿ yā tanducuéⁿē chi n'daacā.

⁷Ní ndúúti chi nduudu yaadi miiⁿ yeⁿe yú dichíí'vē chi cuuvi dich'ēete ca yú Ndyuūs, ðde'ē cúúvi chi Ndyuūs dííⁿ yā juzgar nuuⁿndi yeⁿe yú chi nuuⁿndi yú? ⁸¿De'ē cúúvi chi nguéé ngaⁿa yú 'tíicā? S'uúúⁿ ní diiⁿ yú cosas chi nguée n'daacā ní cuuvi candēe cosas chi n'daacā yeⁿē. 'Tíicā ngaⁿa tanáⁿa yā chi s'uúúⁿ ngi'cueeⁿ yú 'tíicā ní nguéé n'daacā yeⁿe yú. 'Iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní canee chi condenado yā.

Nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ ní dinuuⁿndi yā

⁹¿De'ē tuu'mi ngaⁿa yú? ¿'Áá n'daacā ca s'uúúⁿ chi 'iⁿ'yāⁿ Israel s'uúúⁿ nguéé ti 'iⁿ'yāⁿ chi nguéé 'iⁿ'yāⁿ Israel? Nguéé 'tíicā. Ndís'tií deenú ní tan'dúúcā chi ngaⁿá chí s'uúúⁿ dinuuⁿndi yú tan'dúúcā 'iⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿe 'iⁿ'yāⁿ Israel dinuuⁿndí yā. Ní nducyaaca 'iⁿ'yāⁿ dinuuⁿndí yā ní na poder yeⁿe nuuⁿndi snée yā. ¹⁰Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Dendyuūs 'tiicā:

Nguéé 'iⁿ'yāⁿ chi n'dái yā, nguéé mar 'áámá yā.

¹¹Nguéé véé mar 'áámá 'iⁿ'yāⁿ chi tuumicadínuuⁿ yā, nguéé véé mar 'áámá 'iⁿ'yāⁿ chi in'nuúⁿ yā Ndyuūs.

¹²Nducyáácá yā ndaacadaamí yā yeⁿe Ndyuūs, nducyáácá yā dííⁿ yā cosas chi nguée n'daacā. Nguéé 'áámá yā chi n'daacā idiíⁿ yā, nguéé ndíí mar 'áámá yā.

¹³Daandú yā canéé tan'dúúcā 'áámá yáinyāⁿ chi candá'āi,

'tíicā daandú yā; ní nginnche'él yā 'i'i'yāⁿ ndúúcū cheendi yā. Ní chēeti cheendí yā ní snúū tan'dúúcā chi veneno yeⁿe cúú 'tíicā cheendí yā ndúúcū nduudu chi tan'dúúcā veneno, 'tíicā.

¹⁴ Dámaāⁿ ngaⁿá yā ndúúdú taaⁿ contra yeⁿe 'i'i'yāⁿ ndúúcū nduudu chi nguéeⁿ n'daacā.

¹⁵ Ní neene nadacádíinuⁿ yā chi 'caaⁿnuⁿ yā 'i'i'yāⁿ.

¹⁶ Ní nducuéⁿe cuaaⁿ naachí caⁿá yā, díiⁿ yā chi 'i'i'yāⁿ cunncaā 'cuenú yā cuuvi ní dituúví yā nducuéⁿe dendu'u ndúúcū vaadi cadíínūⁿ yeⁿe 'i'i'yāⁿ s'eeⁿ.

¹⁷ Ní nguéeⁿ déenu yā yeⁿe yúúní chi candē na vaadi 'diíiⁿ yeⁿeⁿ Ndyuūs.

¹⁸ Ní nguéeⁿ nadacádíinuⁿ yā chi canee chi 'va'a yā Ndyuūs.

¹⁹ Maaⁿ ní s'uuúⁿ deenu yú chi tanducuéⁿe chi canée nguūⁿ na ley yeⁿe Moisés ní cáávā 'i'i'yāⁿ chi n'gēetinee yā ndúúcū ley miiⁿ. Ní cáávā 'i'i'yāⁿ s'eeⁿ 'āā ntéeⁿ caaⁿmaⁿ yā nanááⁿ Ndyuūs chi nguēe deenú yā yeⁿe. Ní 'íicú ley miiⁿ diiⁿ chi Ndyuūs caⁿá yā n'diichi yā nuuⁿndi yeⁿe nducyaaca 'i'i'yāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí. ²⁰ Ní Ndyuūs nguéeⁿ díiⁿ yā recibir 'i'i'yāⁿ cáávā chi díiⁿ yā tan'dúúcā chi ngaⁿa ley miiⁿ caati ley miiⁿ n'g'iⁿi s'uuúⁿ chi véeⁿ nuuⁿndi yeⁿe yú nanááⁿ Ndyuūs.

Ndyuūs nadinguaⁿai yā 'i'i'yāⁿ caati i'téenu yā Jesucristo

²¹ Maaⁿ ní nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs n'giⁿi s'uuúⁿ chi Ndyuūs díiⁿ yā recibir s'uuúⁿ manera chi 'āā

vií cá yeⁿe ley miiⁿ. Ní canée nguūⁿ na libro yeⁿe ley yeⁿe Ndyuūs yeⁿe chuū naachi saⁿa profetas ngaⁿa yā nduudu cuaacu yeⁿe chuū.

²² Ndyuūs díiⁿ yā recibir nducyáácá 'i'i'yāⁿ dámaāⁿ cáávā chi i'téenu yā Jesucristo ní nanááⁿ Ndyuūs nducyáácá 'i'i'yāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'āā daamá nūuⁿ. Ndyuūs nguéeⁿ n'dáaⁿ yā. ²³ Ní nducyáácá 'i'i'yāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí ní dinuuⁿndí yā ní nguéeⁿ cuuvi díiⁿ 'i'i'yāⁿ s'eeⁿ chi dēeve n'dai tan'dúúcā Ndyuūs chi dēeve n'dai. ²⁴ Naati Ndyuūs cáávā chi n'dai taavi yā díiⁿ yā recibir 'i'i'yāⁿ cucáávā Jesucristo chi nadanguáⁿai yā 'i'i'yāⁿ. Ní Jesucristo nadííⁿve yā nuuⁿndi yeⁿe 'i'i'yāⁿ lado yeⁿe 'i'i'yāⁿ. ²⁵ Ní Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo iⁿ'yeeⁿdí 'cūū lado yeⁿe ofrenda chi ch'iⁱ yā caava nuuⁿndi yeⁿe nducyáácá 'i'i'yāⁿ. Ní cáávā chi ch'iⁱ Cristo, Cristo cuuvi nadach'ēecú yā nuuⁿndi yeⁿe nducyaaca 'i'i'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo. 'Tíicā Ndyuūs ch'iⁱ yā 'i'i'yāⁿ táácā cuuvi ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs. Ní tiempo chi chó'oo ní Ndyuūs chi n'dai taavi ch'iⁱ yā 'i'i'yāⁿ chi Ndyuūs díiⁿ yā cosas chi cuaacu taachi nguéeⁿ díiⁿ yā cuenta yeⁿe nuuⁿndi yeⁿe 'i'i'yāⁿ taachi 'āā 'cuéeⁿ dicho'ó yā Cristo. ²⁶ Ní tiicā ntúūⁿ tiempo 'cūū Ndyuūs cáávā chi nadach'ēecú yā nuuⁿndi yeⁿe 'i'i'yāⁿ ní ch'iⁱ yā chi caⁿá yā chi díiⁿ yā recibir 'i'i'yāⁿ chí cuuví yeⁿe yā 'i'i'yāⁿ. 'Tíicā Ndyuūs ch'iⁱ yā chi cuaacu yā. Ní díiⁿ yā chi nducyáácá 'i'i'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo ní yeⁿe yā 'i'i'yāⁿ.

²⁷ Maaⁿ ní 'dédē cúúví chi 'i'i'yāⁿ cuuvi caaⁿmáⁿ yā chi ch'ēetē yā?

Nguéé cuuví yā. ¿De'ē cáávā? ¿Áá cáávā chi diíⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿa ley miiⁿ? Nguéé 'tíicā. Naati maaⁿ ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir s'uuúⁿ dámaāⁿ cáávā chi i'teenu yú Jesucristo. ²⁸Maaⁿ ní n'diichi yú chi Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ caati cucáávā chi i'téenu yā Jesucristo ní nguéé caavā chi diíⁿ yā chi ngaⁿa ley miiⁿ.

²⁹¿Áá Ndyuūs ni dámaāⁿ Ndyuūs yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi judíos? ¿Áá nguéé Ndyuūs ní yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿe ndaata Israel? Cuaacu chi Ndyuūs ní Ndyuūs dendú^u yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿe ndaata Israel. ³⁰Cuaacu chi véé 'áámá n'dyáⁿā Ndyuūs. Ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo 'iiⁿ'yāⁿ chi Israel s'eeⁿ ní 'tiicá ntuūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿe ndaata Israel. ³¹Maaⁿ ní ¿áá cucáávā chi i'téenu yú Jesucristo chi diíⁿ yú chi nguéé 'caandiveeⁿ yú tan'dúúca chi ngaⁿa ley miiⁿ? Ní ley miiⁿ 'āā vi'i caā yeⁿe yú. Ní nguéé dichí'vē s'uuúⁿ. Mar 'áámá naaⁿ, nguēē 'tíicā. N'giindiveeⁿ ca yú chí ngaⁿā ley miiⁿ.

Tan'dúúca chí diíⁿ Abraham

4 ¿De'ē ngaⁿa yú yeⁿe chiida yú Abraham chi chiida ndaata yeⁿe yú? ¿De'ē nndaacá yā nanááⁿ Ndyuūs? ²Nduuti chi Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ cáávā cosa chi diíⁿ yā, tuu'mi ní Abraham cuuvi caaⁿmáⁿ yā chi ch'ēete maáⁿ yā. Nguéé cuuvi caaⁿmáⁿ yā chi ch'ēete maáⁿ yā nanááⁿ Ndyuūs. ³Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Dendyuūs 'tíicā: Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní cáávā chi i'téenu yā

Ndyuūs, Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ chi yeⁿe yā 'iiⁿ'yāⁿ. ⁴Maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chi idiíⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ ní sta'a yā chí'vē yeⁿe ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿe yā. Nguéé nadacadífnuuⁿ yā chí chí'vē yeⁿe ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿe yā ní 'aama regalo naati tan'dúúca 'áámá cosa chí can'diicú yā. ⁵Maaⁿ ní nduuti chí 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ i'téenu yā Jesucristo ní nguéé cuuvi diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ cáávā chí cuuvi cu'téenu yā. Ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ nuuⁿndi chí cuuvi yeⁿe yā, tuu'mi ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ caati i'téenu yā Jesucristo. ⁶Tiicá ntúūⁿ tiempo chí 'āā chó'oo David ngaⁿá yā 'tíicā yeⁿe chuū. N'dai saⁿā chí Ndyuūs diíⁿ yā recibir chí yeⁿe yā saⁿa. Ní saⁿā miiⁿ ní n'dai sa n'dáá rá chí nguéé idiíⁿ sa ntiiⁿ'nyuⁿ chí cuuvi yeⁿe Ndyuūs. ⁷'Tíicā ngaⁿa sa:

De'e chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs nadach'ēecú yā nuuⁿndi yeⁿe yā ní diví yā nuuⁿndi yeⁿe yā chí 'āā ntéé vēē.

⁸De'ē chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chí Ndyuūs diíⁿ cuenta yā chí nguēē véé nuuⁿndi yeⁿe yā.

⁹Ní yeⁿe chí ngaⁿa David yeⁿe chí de'ē chúúca n'dai 'iiⁿ'yāⁿ, ¿áá dámaāⁿ caava 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí yeⁿe na circuncisión? Nguēē 'tíicā, ti cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ Israel ní nguéé véé ley yeⁿe circuncisión yeⁿe yā. 'Āā ngaⁿa 'nū chí canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs 'tíicā. Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní cáávā chí i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ chí yeⁿe yā 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁰¿De'ē tiempo chí

Ndyuūs dííⁿ yā recibir Abraham miiⁿ? ¿Áa taachi 'āa cuéé cuuvi circuncidado o cuayiivi taachi chii yā circuncidado? Ndyuūs 'āa dííⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ taachi 'āa cuéé cuuvi yā circuncidado. ¹¹Cuayiivi chi Abraham i'téenu yā Ndyuūs, tuu'mi ní chíí yā circuncidado. Ní chuū ní 'áamá seña chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir Abraham miiⁿ cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní chuū ní dííⁿ yā chi Abraham miiⁿ ní cuuví yā chiidaá nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs 'áará chi nguéé chíí yā circuncidado. Ní 'tíicā Ndyuūs ngaⁿá yā chi dííⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ chi nguéé circuncidado yā. ¹²Cuaacu chi Abraham ní chiidaá 'iiⁿyāⁿ circuncidado yā chi Israel. Naati 'tíicā chiidaá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé dámaāⁿ cáávā chi circuncidado yā naati cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs tan'dúúcā chi Abraham chi'téenu yā Ndyuūs vmnááⁿ vmnaaⁿ taachi 'āa cuéé cuuvi yā circuncidado yā.

Compromiso chi dííⁿ Ndyuūs ní chii cucáávā chi chí'teenú 'iiⁿyāⁿ

¹³Ndyuūs caⁿa yā chii yā Abraham chi iⁿyeeⁿdí' cūū cuuvi yeⁿe Abraham ndúúcū 'iiⁿyāⁿ yeⁿé yā chíí cuhii cuayiivi ní Ndyuūs caⁿa yā chii yā Abraham 'tíicā. Ní nguéé cáávā chi idiíⁿ Abraham chi ngaⁿa ley caati cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs dííⁿ yā cuenta chi saⁿā Abraham miiⁿ ní yeⁿé yā. ¹⁴Ní nduuti chi 'iiⁿyāⁿ chi véé ley yeⁿe yā ní dííⁿ yā chi ngaⁿa ley miiⁿ ní cuuví yeⁿé yā chiiⁿ chi Ndyuūs caⁿa yā chi ca'a yā, tuu'mi ní nguéé

dichíí'vē yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní nguéé dichíí'vē chiiⁿ chi Ndyuūs caⁿa yā chi ca'a yā chi cuuvi yeⁿé yā cáávā chi i'téenu yā. ¹⁵Naachi véé ley, véé castigo cáávā 'iiⁿyāⁿ chi nguéé dííⁿ yā chiiⁿ chi ngaⁿā. Naachi nguéé véé ley, 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi diiⁿ yā nuuⁿndi chi contra ley.

¹⁶Ndyuūs caⁿa yā chi ca'a yā compromiso yeⁿé yā, compromiso chi n'dai taavi 'iiⁿyāⁿ chi cuuvi yeⁿé yā cucáávā chi i'téenu yā Ndyuūs ní nguéé nadíí'vē yā yeⁿé. Ní 'tíicā seguro cānee chi Ndyuūs caⁿa yā chíí ca'a yā chi cuuvi yeⁿe nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe ndaata Israel ní nguéé dámaāⁿ caava 'iiⁿyāⁿ chi véé ley yeⁿé yā ní dííⁿ yā chi ngaⁿa ley miiⁿ, naati cáávā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs tan'dúúcā chi Abraham chi'téenu yā Ndyuūs. 'Tíicā Abraham miiⁿ ní cuuvi chiidaá nducyaaca s'uúúⁿ. ¹⁷Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā. Ndyuūs ngaⁿa yā ngii yā Abraham: Díí Abraham, 'úú idiíⁿ chíí díí cuuvi chiidaá 'yaaⁿ n'dái naciones. Ní nanááⁿ Ndyuūs chuū ní n'daacā canee, ní Abraham ní i'téenu yā Ndyuūs chi cuaacu ca'a yā vida 'iiⁿyāⁿ chi n'díí. Ní caⁿá yā din'dai yā cosas chi 'āa cuéé snaaⁿ yú.

¹⁸Abraham miiⁿ taachi 'āa cuéé de'ē vee chi cānee ngínú yā, chí'teenu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs ní dííⁿ yā chíí cūnee ngiinú yā yeⁿé chi Ndyuūs caⁿa yā ca'a yā chi cuuví yeⁿe yā. Ní cáávā chuū ni Abraham miiⁿ ní chii chiidaá 'yaaⁿ n'dái naciones tan'dúúcā chi Ndyuūs 'āa ngaⁿa yā yeⁿe yā. Ní Ndyuūs ngaⁿá

yā: 'Tíicā cuuví 'yaaⁿ taavi ndaata yeⁿé dii. ¹⁹Saⁿa Abraham miiⁿ 'āā ngii sa tan'dúucā 'aama ciento nduūyū yeⁿe sa. Ní 'tiicā ntúūⁿ vée nduūyū yeⁿe Sara chi n'daata yeⁿé sa. Ní caneé yā tan'dúucā 'iiⁿyāⁿ chi n'dii caati Abraham ndúucū Sara miiⁿ nguée ch'iindí daiya tá. 'Áará chi 'tíicā ní nguée ch'iindi daiya yā Abraham miiⁿ chi'téenu yā Ndyuūs. ²⁰Ní nguée dííⁿ yā 'uūví vaanicadínuūⁿ yeⁿe yā yeⁿe chi Ndyuūs caⁿa yā chi diiⁿ yā cááva yā naati chi'teenu cá yā ní vée ca confianza yeⁿé yā ndúucū Ndyuūs. Ní dich'eté yā Ndyuūs. ²¹Ní deenú n'dai yā chi Ndyuūs cuuví dííⁿ yā nducuéⁿé chi caⁿa yā chi cuuví dííⁿ yā. ²²Ní cucáávā chi Abraham i'téenu yā 'tíicā Ndyuūs dííⁿ yā chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ.

²³Ní nduudu chi caneé nguūⁿ chi Ndyuūs ngaⁿa yeⁿe Abraham miiⁿ chi dííⁿ yā chi cuuví yeⁿé yā cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs nguée dámaāⁿ caavā Abraham. ²⁴'Tiicā ntúūⁿ ní cáávā s'uūuⁿ cánée nguūⁿ. Ndyuūs dííⁿ yā recibir s'uúúⁿ chi cuuvi yeⁿé yā s'uúúⁿ chi cu'téenu yú Ndyuūs chi nadicuéⁿ yā Señor Jesucristo yeⁿe yú yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā. ²⁵Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo caati ch'ii yā cucáávā nuuⁿndi yeⁿe yú. Ní nadicuéⁿ yā Jesucristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā caati Ndyuūs cuuvi dííⁿ yā recibir s'uúúⁿ ní yeⁿé Ndyuūs s'uúúⁿ.

**Vée chi cuuvi yeⁿe yú taachi
Ndyuūs ngaⁿa yā chi nguée
vée nuuⁿndi yeⁿe yú**

5 Maaⁿ ní chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir s'uúuⁿ cáávā chi i'téenu

yú Jesucristo vée vaadí 'diiⁿ yeⁿe yú ndúucū Ndyuūs caava Señor Jesucristo yeⁿe yú. ²Ní cáávā Señor Jesucristo ndaa yú nanááⁿ Ndyuūs. Ní Ndyuūs itée yā s'uúúⁿ dendu'ū chi n'dai taavi yeⁿé yā. Ní díítú i'téenu yú ndúucū dendu'ū chi n'dai yeⁿé yā chi itée yā s'uúúⁿ. Ní yeenú n'dai yú ní caneé ngiinu yú chííⁿ chí cuuvi yeⁿe yú na va'ai chēeti nguuvi naachi caneé Ndyuūs chi dēevé n'dai. ³Ní 'tiicā ntúūⁿ yeenú taavi yú taachi n'geenu yú ngii caati deenu yú chi taachi n'geenu yú ngii ní n'daacā ca yeⁿe yú ti vée cá paciencia yeⁿe yú. ⁴Ní taachi cuchēe yú yeⁿe nducuéⁿé, tuu'mi ní deenu yú chi diiⁿ yú chi Ndyuūs neⁿe yā chi diiⁿ yú 'túucā. Ní cūnee ngiinu yú chi cuuvi yeⁿe yú chi Ndyuūs caⁿá yā téé yā s'uúúⁿ. ⁵Ní deenu yú chi cuaacu chi cuuvi yeⁿe yú chi cūnee ngiinu yú. Ní nguée 'cuináaⁿ yú caati Ndyuūs 'āā tee yā s'uúuⁿ na staava yeⁿe yú vaadí neⁿe yeⁿé yā cucáávā Espíritu N'dai yeⁿé yā chi 'āā tee yā s'uúuⁿ.

⁶Taachi 'āā cuée cuuvi nanguaⁿāi yú cucáávā maaⁿ yú, tuu'mi ní Ndyuūs dicho'ó yā Cristo tiempo chi neⁿe yā caati Cristo ch'ii yā cáávā 'iiⁿyāⁿ chi vée nuuⁿndi yeⁿe yā. ⁷Nguée n'gíⁿii chi 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'cuūvi yā cucáávā táámá 'iiⁿyāⁿ chi nguée nuuⁿndi yeⁿe yā. Ní n'dáá rá chi 'áámá 'iiⁿyāⁿ 'cuūvi yā cáávā táámá 'iiⁿyāⁿ chi n'daāca dííⁿ yā, 'áará chi 'iiⁿyāⁿ chi cuaacu chi n'daāca yā. ⁸Ní Ndyuūs ch'iⁿí yā chi neⁿé yā s'uúúⁿ taachi dicho'ó yā Cristo iⁿ'yeeⁿdí cūū chi ch'ii yā cáávā s'uúúⁿ caati s'uúúⁿ vée nuuⁿndi yeⁿe yú. ⁹Maaⁿ ní Ndyuūs

díⁿ yā recibir s'uuúⁿ cáávā Cristo chi ch'iⁱ yā chi nadanguáⁿai yā s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs caⁿá yā nadanguaⁿai cá yā s'uuúⁿ yeⁿe castigo cucáávā Cristo. ¹⁰Ní taachi s'uuúⁿ 'āā cuéé cuuvi n'diichi yú Ndyuūs, Ndyuūs díⁿ yā chi cuuvi yeⁿé yā s'uuúⁿ cáávā Jesucristo chi ch'iⁱ yā. Maaⁿ ní s'uuúⁿ ní yeⁿe Ndyuūs s'uuúⁿ ní nanguaⁿai cá yú cáávā chi Cristo cánduuchi yā ní yeⁿe yā s'uuúⁿ. ¹¹Ní yeenu ca yú nanááⁿ Ndyuūs nguéé damaāⁿ cáávā chuū ti yeⁿé Ndyuūs s'uuúⁿ cáávā Señor Jesucristo yeⁿe yú. Ní cáávā Cristo miiⁿ vée vaadi 'diiⁿ yeⁿe yú nanááⁿ Ndyuūs.

Yeⁿe saⁿā Adán ndúúcū Cristo

¹²'Tíicā caati cáávā 'áámá saⁿā chi duuchi Adán ndāā nuuⁿndi iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní cáávā nuuⁿndi miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ n'dii yā. Maaⁿ ní chíⁿ chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní 'cuūvi yā caati nducyáaca yā ní dinuuⁿndi yā. ¹³Ní nuuⁿndi miiⁿ canéé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿndí yā vmnaaⁿ chi ndāā ley yeⁿe Moisés. Ní nguéé díⁿ yā cuenta yeⁿe nuuⁿndi taachi nguéé ley miiⁿ chi ch'iⁿ'i 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe nuuⁿndi. ¹⁴¿Déē yeⁿe chuū? Ndiⁱ tiempo chi canéé Adán ní dinuuⁿndi sa ndii tiempo chi canéé Moisés. Ní Moisés caⁿá yā ley miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi dinuuⁿndí yā ní canéé chi 'cuūvi yā. Ní ch'iⁱ yā 'áará chi nguéé dinuuⁿndí yā tan'dúúcā Adán chi nguéé n'giindiveéⁿ yā chi ngaⁿa Ndyuūs. Ní cáávā chi Adán miiⁿ dinuuⁿndí yā, chuū ch'iⁿ'i 'iiⁿ'yāⁿ chi Daiyā Ndyuūs canéé chí cúchii ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿé Ndyuūs.

¹⁵Ní nguéé cuuvi nduuvíidáámá cosa chi Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ndúúcū nuuⁿndi chi díⁿ Adán miiⁿ. Cáávā chi 'áámá saⁿā Adán miiⁿ idinuuⁿndí yā, nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ canéé chi 'cuūvi yā caati condenado yā. Ní cáávā 'áámá saⁿā Jesucristo, Ndyuūs dátēe yā s'uuúⁿ chi nadinguaⁿái yā s'uuúⁿ ní nguéé nadíⁿ'vē yú yeⁿé yā. Ní chuū chi tee Ndyuūs ní n'daacā ca ní cáávā n'deēē n'dái 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁶Ní 'āā viⁿ'i cá nuuⁿndi chi díⁿ Adán yeⁿe chíⁱ chi Ndyuūs tee yā 'iiⁿ'yāⁿ chi nadinguáⁿai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Cuayiivi chi Adán idinuuⁿndí yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní canéé yā condenado. Maaⁿ ní Ndyuūs nadinguáⁿai yā 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé nadíⁿ'vē yā ní Ndyuūs nadinguáⁿai yā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'deēē n'dái nuuⁿndi idiⁿ yā. ¹⁷Cuaacu chi 'iiⁿ'yāⁿ canéé chi 'cuūvi yā cáávā chi 'áámá saⁿā dinuuⁿndi sa. Ní maaⁿ ní n'daacā ca chi díⁿ 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chi Jesucristo miiⁿ. Ní cucáávā Jesucristo miiⁿ Ndyuūs díⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé nadíⁿ'vē yā yeⁿe chuū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní vée poder yeⁿé Ndyuūs ndúúcu yā chi 'cuētínéé n'dáaca yā na vida yeⁿé yā chi ngai.

¹⁸'Tíicā nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ canee condenado yā cáávā 'áámá saⁿā Adán chi dinuuⁿndí yā. Naati cáávā Jesucristo miiⁿ chi díⁿ yā chi neⁿe Ndyuūs, Ndyuūs díⁿ yā recibir nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuví yeⁿé yā ní vée vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿé yā. ¹⁹Chuū ní neⁿe caaⁿ'maⁿ 'tíicā. Cáávā chi 'áámá saⁿā Adán nguéé ch'iindiveeⁿ sa nduudu chi ngaⁿa

Ndyuūs nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ snée yā maaⁿ poder yeⁿ'ē nuuⁿndi. 'Tiicá ntúūⁿ. Cáávā chi 'áámá saⁿ'a Cristo ch'iindiveéⁿ yā nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs néené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cuuví ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs, ní cuuvi yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

²⁰Ndyuūs tee yā ley miiⁿ caati 'iiⁿ'yāⁿ cuuví n'diichi cá yā chi dinuuⁿndi cá yā. Ní taachi dinuuⁿndi cá yā Ndyuūs tee yā vaadī n'dai ca yeⁿ'e yā chí ch'ēete ca chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ nguée ti nuuⁿndi miiⁿ. ²¹Maaⁿ ní cho'ó chuū caati taachi 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿndí yā ní canée chi 'cuūvi yā cáávā poder yeⁿ'e nuuⁿndi. 'Tiicá ntúūⁿ vaadī n'dai ca yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu poder yeⁿ'é yā diiⁿ chi diíⁿ yā aceptar s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ ní diiⁿ chi véé vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ yeⁿ'e yú cucáávā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

N'dii yú cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú naati canduuchi yú cucáávā Cristo

6 Maaⁿ ní ǐde'é caaⁿ'māⁿ yú? ǐÁá dinuuⁿndi yú caati Ndyuūs cuuvi téé yā s'uuúⁿ vaadī n'dai ca yeⁿ'é yā? ²Nguée diiⁿ yú 'tíicā. 'Āā ch'iī yú yeⁿ'e nuuⁿndi chi diiⁿ yú, ǐtáácā cuuvi 'cuētinée chiichi yú ndúúcu nuūⁿndi chi diiⁿ yú? ³ǐÁá nguée déenu ndís'tiī chi nducyaaca s'uuūⁿ chi chēēdinuūⁿ'niⁿ yú cáávā chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ, ní véé 'aama parte yeⁿ'e yú ndúúcu Cristo taachi ch'iī yā? ⁴Ní caavā chí chēēdinuūⁿ'niⁿ yú tan'dúúca chi daama ch'ēchi yú ndúúcu Cristo, ní tan'dúúca chi ch'iī yú ndúúcu yā caati cuuvi nnduuchi yú yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā ndúúcu

Cristo. Ní tiicá ntúūⁿ véé vida ngai yeⁿ'e yú ti 'tíicā Cristo nduuchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā cáávā poder chi ch'ēetē ca yeⁿ'e Chiida yú.

⁵Ní nduuti chi tan'dúúca chi daama cueⁿ'e yú ndúúcu yā taachi ch'iī yā, 'tiicá ntúūⁿ cuaacu níⁿ'nyúⁿ chi dáámá cunee yú ndúúcu yā. Ní nnduuchi yú tan'dúúca chí maáⁿ yā nnduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā.

⁶Ní chuū ní deenu yú vida ndiicūⁿ yeⁿ'e yú tan'dúúca chi dáámá ca'nee'ngá'āa na cruz ndúúcu Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caati vida ndiicūⁿ yeⁿ'e yú ndúúcu chi neⁿ'e chi diiⁿ yú ní canee tan'dúúca chi n'diī ndúúcu poder yeⁿ'e nuuⁿndi caati nguée cuuvi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ vida yeⁿ'e yú chi dinuuⁿndi yú.

⁷Deenu yú chi taachi 'iiⁿ'yāⁿ 'āā ch'iī yā 'āā ntée cuuvi dinuuⁿndí yā.

⁸Ní nduuti chi s'uuúⁿ ní 'āā ch'iī yú dáámá ndúúcu Cristo miiⁿ, tuu'mi ní i'téenu yú chi canduuchi yú ní cunee yú ndúúcu Cristo. ⁹Deenu yú chi taachi Cristo 'āā ch'iī yā ní nnduuchi yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, 'āā ntée nguēecunée yā 'cuūví yā caati vaadī n'gii mífⁿ nguée de'ē vee cuuvi diiⁿ ndúúcu yā. ¹⁰Taachi Cristo ch'iī yā, ch'iī yā 'áámá vmneⁿ'é nūuⁿ ní cáávā nducyáácā 'iiⁿ'yāⁿ ni cáávā nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Maaⁿ ní nnduuchi yā ní vida yeⁿ'e yā nnduuchi yā cáávā Ndyuūs. ¹¹'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī diíⁿ nī cuenta chi n'diī nī ndúúcu nuuⁿndi yeⁿ'e nī ní maaⁿ ní canduuchi nī cáávā Ndyuūs caati ndís'tiī ní yeⁿ'e Jesucristo ndís'tiī ni Jesucristo ní Señor yeⁿ'e yú.

¹²Ní cáávā chuū ndís'tiī nguée ca'á nī lugar chi nuuⁿndi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e nī ti

ndís'tií dífⁿ nī nuuⁿndi tan'dúúcā
chi neⁿe cuerpo yeⁿ'é nī. ¹³Ní
nguéeⁿ nca'á nī cuerpo yeⁿ'e maaⁿ nī
na poder yeⁿ'e nuuⁿndi chi cuuvi
dinuuⁿndí nī tan'dúúcā chi neⁿ'e
cuerpo yeⁿ'é nī. Nguéeⁿ dífⁿ nī 'tíicā.
Nca'á nī vida yeⁿ'e maáⁿ nī ndúúcū
cuerpo yeⁿ'e maáⁿ nī maaⁿ poder
yeⁿ'e Ndyuūs tan'dúúcā chi 'āā n'dií
nī ní 'āā nnduuchí nī ndúúcū 'áámá
vida ngai. Maaⁿ ní cuuvi din'daacá
nī. ¹⁴Ní nuuⁿndi ní nguéeⁿ vée poder
yeⁿ'e nanááⁿ ndís'tií caati nguéeⁿ
caneé nī maaⁿ yeⁿ'e ley miiⁿ naati
caneé nī maaⁿ nducuéⁿ'ē vaadi n'dai
yeⁿ'é Ndyuūs.

**Yeⁿ'e ejemplo yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi 'áámá
idííⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs**

¹⁵¿Tuu'mi ní de'ē diiⁿ yú? ¿Áá
diiⁿ yú nuuⁿndi caati 'āā ntéé canee
yú maaⁿ ley miiⁿ naati canee yú
maaⁿ dendu'ū chi n'dai taavi chi
yeⁿ'é Ndyuūs? Nguēⁿ yeⁿ'ē mar
'áámá naaⁿ. ¹⁶Ndís'tií ní deenu nī
chi nduuti chi ca'á nī vida yeⁿ'e
maáⁿ nī na ta'a 'áámá patrón yeⁿ'e
nī ní 'áámá caneé nī chi dífⁿ nī
ntiiⁿnyuⁿ chi ngaⁿ'a 'iiví nī, tuu'mí
ndís'tií ní esclavos ndís'tií yeⁿ'e 'iiví
nī. Ní caneé chí dífⁿ nī nducuéⁿ'ē
chí ngaⁿ'a 'iiví nī chi dífⁿ nī. 'Tiicá
ntúūⁿ nduuti chi dífⁿ nī chi ngaⁿ'a
nuuⁿndi chi dífⁿ nī tuu'mi ní canee
nī tan'dúúcā chi nuuⁿndi miiⁿ
patrón yeⁿ'e nī. Ní cuuvi 'cuūvi nī
cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Ní nduuti chi dífⁿ nī
chi ngaⁿ'a Ndyuūs, tuu'mi ní n'daacā
dífⁿ nī nanááⁿ Ndyuūs. ¹⁷Úú ní ca'á
gracias Ndyuūs caava ndís'tií caati
ndís'tií 'áará chi tiempo chi chó'ōo
ní ndís'tií esclavos yeⁿ'e nuuⁿndi
ndís'tií naati maaⁿ ní ch'iindiveéⁿ

nī ndúúcū nuuⁿmaⁿ staava yeⁿ'é
nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs
chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'āā chí'cueéⁿ yā
ndís'tií. ¹⁸Ní taachi canee libre nī
yeⁿ'e poder yeⁿ'e nuuⁿndi, tuu'mi ní
ndís'tií dífⁿ nī nducuéⁿ'ē chi n'daacā
cáāvā poder yeⁿ'é Ndyuūs chí
ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é nī. ¹⁹Ngaⁿ'á
ndúúcū ndís'tií ndúúcū nduudu
chi tuumicadiinúúⁿ nī caati ndís'tií
cuuvi tuumicadiinuuⁿ cá nī. Tiempo
chi chó'ōo ndís'tií s'neéⁿ nī cuerpo
yeⁿ'é nī cáāvā nuuⁿndi ní dinuuⁿndí
nī tan'dúúcā chi maaⁿ cuerpo yeⁿ'é
nī neⁿ'e chí dífⁿ nī. Ní diiⁿ cá nī chí
nguéeⁿ n'daacā. Maaⁿ ní 'āā 'neéⁿ nī
cuerpo yeⁿ'e nī cáāvā chí dífⁿ nī
cosa chí n'daacā ní nducuéⁿ'ē chí
dífⁿ nī, dífⁿ nī cáāvā Ndyuūs.

²⁰Taachi ndís'tií canee nī maaⁿ
poder yeⁿ'e nuuⁿndi, nguéeⁿ cuuvi
dífⁿ nī dendu'ū chí n'daacā. ²¹Ní
¿de'ē chí n'daacā chí dífⁿ nī
aprovechar yeⁿ'e nuuⁿndi chí dífⁿ nī
chí ngii 'cuináaⁿ nī yeⁿ'ē? Chífⁿ chí
diiíⁿ chí caⁿ'á nī 'cuūvi nī cueⁿ'e
daāⁿmaⁿ. ²²Naati maaⁿ ní nguéeⁿ
caneé nī maaⁿ poder yeⁿ'e nuuⁿndi
caati dichí'v'e nī Ndyuūs chí dífⁿ nī
ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuayiivi
ní vée vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ chí yeⁿ'e
nī. ²³Chí chii'v'e yeⁿ'e nuuⁿndi miiⁿ
ní diiⁿ chí 'iiⁿyāⁿ ch'ii yā cueⁿ'e
daāⁿmaⁿ naati chiiⁿ chí Ndyuūs téé
yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní regalo chí vida
cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ti 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní
yeⁿ'e Jesucristo chí Señor yeⁿ'e yú.

**Ejemplo yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi
n'giindivaacu yā**

7 Ndís'tií hermanos yeⁿ'é chí
vée ley yeⁿ'é nī, deenu nī chí
'iiⁿyāⁿ caneé chí 'caandiveéⁿ yā ley

miiⁿ nuuⁿmaⁿ neⁿe chí canduuchí yā. ²Maaⁿ ní caⁿá 'aama ejemplo. 'Áamá n'daataá chi n'giindivaacu tá ní véé isaⁿá yeⁿe tá, n'daataá miiⁿ ní n'daataá yeⁿe isaⁿá tá tanducuéⁿē tiempo chi canduuchi sa tan'dúucā chi ngaⁿa ley. Ní taachi ch'iⁿi isaⁿá yeⁿe tá canee tá libre yeⁿe ley miiⁿ chi ngaⁿa yeⁿe isaⁿá yeⁿē tá. ³Naati taachi canduuchi isaⁿá yeⁿe tá ní caⁿa tá ndúucū táámá saⁿá, tuuⁿmi ní idinuūⁿndí ta. Ní nduuti chi ch'iⁿi isaⁿá yeⁿe tá, nguée canee yā maaⁿ ley yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi n'giindivaacú yā ní cuuvi 'caandavaacú yā ndúucū táámá saⁿá ní nguée dinuuⁿndi tá.

⁴Ní 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī hermanos yeⁿe chí yeⁿe Cristo, ley miiⁿ tan'dúucā esposo yeⁿe nī chí 'āā n'díí, ní 'āā n'diī ley miiⁿ cáávā ndís'tiī. Ní maaⁿ ní cuuvi yeⁿe táámá yā ndís'tiī ní yeⁿe Cristo ndís'tiī. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní nducuéⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā ní cucáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ dichiiⁿve yú Ndyuūs. ⁵Ní tiempo chi ch'ó'oo taachi diiⁿ yú tan'dúucā chi neⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿe yú tuumicadínuuⁿ yú chí véé nuuⁿndi yeⁿe yú cáávā chí ngaⁿa ley miiⁿ chí diiⁿ yú 'tíicā. Ní nuuⁿndi chí diiⁿ yú diiⁿ chí 'cuūvi yú cueⁿe daāⁿmaⁿ. ⁶Naati maaⁿ ní diiⁿ yú cuenta chí n'diī yú yeⁿe ley miiⁿ. Ní nguée canee yú maaⁿ poder yeⁿē ley miiⁿ. Maaⁿ ní libre canee yú chí dichiiⁿve yú Ndyuūs ndúucū vida yeⁿe yú chí ngai. Ní vida yeⁿe yú ní yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿē Ndyuūs. Ní nguée canee yú maaⁿ poder yeⁿe ley ndiicúū chí canée nguūⁿ.

Nuuⁿndi chí idiⁿ yú

⁷Maaⁿ ní ǀdeⁿē caaⁿmaⁿ yú? ǀÁá ley miiⁿ chí nuuⁿndi? Nguée yeⁿē

mar 'áamá naaⁿ. 'Úú ní nguée n'diichí nuuⁿndi nduuti chí nguée cáávā ley miiⁿ. Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'úú ní nguée deenú chí nuuⁿndi 'úú nduuti chí neⁿé denduⁿ chí véé yeⁿe tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ nduuti chí ley miiⁿ nguée 'tíicā ngaⁿa: Nguée dinéⁿe nī denduⁿ chí véé yeⁿe tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ. ⁸Ní cáávā ley miiⁿ tuumicadínuúⁿ nuuⁿndi miiⁿ chí cuuvi neⁿé dííⁿ tanducuéⁿē denduⁿ chí nuuⁿndi. Ní ndúuti chí nguée cáávā ley miiⁿ, nuuⁿndi miiⁿ canée tan'dúucā chí n'diī. Ní nguée deenú yeⁿē. ⁹Tiempo chí ch'ó'oo 'úú ní nadacadínuúⁿ chí n'daacā canée nguée ndúucū ley miiⁿ naati taachi n'diichí ley miiⁿ, tuuⁿmi n'diichí nuuⁿndi, ní 'úú ní canee tan'dúucā chí ch'íí. ¹⁰Ní 'tíicā ley miiⁿ chí 'iiⁿyāⁿ táácā cuuvi cunduuchí yā cueⁿe daāⁿmaⁿ, naati cucáávā 'úú n'g'iⁿi chí idiíⁿ nuuⁿndi tuuⁿmi ní cuuvi 'cuūvi cueⁿe daāⁿmaⁿ. ¹¹Ní cáávā ley miiⁿ deenú chí nuuⁿndi chí dííⁿ chííⁿ chí chinncheⁿi 'úú ti nguée dííⁿ tan'dúucā chí ch'iindiveéⁿ ley miiⁿ. Naati cáávā ley miiⁿ, deenú nuuⁿndi chí dííⁿ ní diiⁿ chí ch'iⁿi cueⁿe daāⁿmaⁿ.

¹²Ní ley miiⁿ ní dēēve ní yeⁿe Ndyuūs. Ní mandamiento yeⁿe ley miiⁿ 'tiicá ntúūⁿ ní dēēve ní cuaacu ní n'dáácā. ¹³Tuuⁿmi ní ley ǀ'áá cucáávā chí n'daacā diiⁿ chí 'úú 'cuūvi cueⁿe daāⁿmaⁿ? Nguée 'túúcā. Nuūⁿndi chí dííⁿ, diiⁿ chí 'úú 'cuūvi. Ní 'tíicā cuuvi deenú nuuⁿndi ti nuuⁿndi miiⁿ chí 'iiⁿi chí cuáácú chí nuuⁿndi cáávā ley miiⁿ chí cosa chí n'daacā. Ní cosa chí n'daacā miiⁿ ní mandamiento chí ch'iⁿi chí nguēe n'daacā chí nuūⁿndi miiⁿ.

¹⁴Deenu yú chi ley miiⁿ ní yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs. Naati 'úú ní saⁿā yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. 'Úú chi dinuuⁿndí ni caneé maaⁿ poder yeⁿe nuuⁿndi chi idiíⁿ nuuⁿndi.

¹⁵'Úú nguéeⁿ deenú de'e cáávā chi dííⁿ chiiⁿ chi dííⁿ. 'Úú nguéeⁿ dííⁿ chi neⁿe dííⁿ naati dííⁿ chi nguéeⁿ neⁿe dííⁿ ti nguéeⁿ neⁿe dííⁿ. ¹⁶Ní nduuti chi nguéeⁿ neⁿe dííⁿ ní chííⁿ chí dííⁿ, tuuⁿ'mi ní deenú chi ley miiⁿ ní n'dai. ¹⁷'Tíicā nguéeⁿ 'úú chi dííⁿ, naati nuuⁿndi chi canéeⁿ nduucú chííⁿ diiiⁿ chi dinuuⁿndí. ¹⁸Caati deenú chi maaⁿ 'úú chi cuerpo yeⁿe nguεε vεε mar 'áámá dendu'ū chi n'daacā. Cuaacu chi 'úú neⁿe dííⁿ chi n'daacā naati nguéeⁿ deenú táácā cuuvi dííⁿ chi n'daacā. ¹⁹Dendu'ū chi n'dai chi neⁿe dííⁿ, nguéeⁿ dííⁿ naati chi nguéeⁿ n'daacā chi nguéeⁿ neⁿe dííⁿ, chííⁿ chí dííⁿ. ²⁰Maaⁿ ní nduuti chi dííⁿ chi nguéeⁿ neⁿe dííⁿ, tuuⁿ'mi nguéeⁿ 'úú chi dííⁿ naati nuuⁿndi ndúúcū poder yeⁿe chi canéeⁿ nduucú chííⁿ diiiⁿ chi dinuuⁿndí.

²¹Ní 'tíicā canee nduucú. Taachi neⁿe dííⁿ chi n'daacā miiⁿ, dámaaⁿ chi nguéeⁿ n'daacā canee nduucú. ²²Cuáácú chi neⁿe dííⁿ chiiⁿ chi ngaⁿā ley yeⁿe Ndyuūs. ²³Naati deenú chi véé táámá cosa na cuerpo yeⁿe chi nguéeⁿ neⁿe chi 'úú idiíⁿ cosa chi n'daacā tan'dúúcā chi nadacadiinúúⁿ chi dííⁿ. Chuū ní ley yeⁿe nuūⁿndí chi véé na cuerpo yeⁿe. Ní 'úú caneé tan'dúúcā preso yeⁿe ley yeⁿe nuuⁿndi. 'Tíicā 'úú.

²⁴Dé'e chúúcā nndaachíí yeⁿe maaⁿ. ¿Du'ú cuuvi nadanguáⁿ'ai 'úú yeⁿe cuerpo yeⁿe chí diiⁿ chi 'cuūví cueⁿe daāⁿmaⁿ? ²⁵Maaⁿ ní 'úú ní nc'aⁿ gracias Ndyuūs chi dámaaⁿ

Ndyuūs cuuvi nadinguáⁿ'ai yā 'úú cáávā Jesucristo Señor yeⁿe yú. 'Úú ní dichíí'vε 'úú ley yeⁿe Ndyuūs ndúúcū núúⁿmáⁿ staāvā yeⁿe naati cuerpo yeⁿe ní neⁿe dinuuⁿndi cáávā ley yeⁿe nuuⁿndi chi canéeⁿ nduucú.

Vida chi véé cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs

8 Maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi yeⁿe Señor Jesucristo nguéeⁿ condenado yā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéeⁿ n'gεetineé yā chi dííⁿ yā chiiⁿ chi neⁿe cuerpo yeⁿe maāⁿ yā naati n'gεetineé yā tan'dúúcā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs. ²Caati ley yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs chiiⁿ diiiⁿ chi véé vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe Jesucristo. Ní diiiⁿ chi 'úú caneé libre yeⁿe nuuⁿndi chi diiiⁿ chi ch'íí cueⁿe daāⁿmaⁿ. ³Ní Ndyuūs dííⁿ yā chiiⁿ chi nguéeⁿ cuuvi diiiⁿ ley yeⁿe Moisés miiⁿ caati 'iiⁿyāⁿ ní duūvá yā na cuerpo yeⁿe yā. Ní Ndyuūs dííⁿ yā condenar nuuⁿndi chi véé na cuerpo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū taachi dicho'ó yā 'áámá n'dyáⁿā Daiya yā ndúúcū cuerpo tan'dúúcā s'uuúⁿ cáávā chi divíi yā nuūⁿndí yeⁿe 'iiⁿyāⁿ. ⁴Ní chúú Ndyuūs diiⁿ yā cáávā chi s'uuúⁿ cuuvi ch'εetinee yú tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ ti yeⁿe Espíritu N'dai s'uuúⁿ. Ní nguéeⁿ diiⁿ yú chiiⁿ chi neⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿe yú ti diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs.

⁵'Iiⁿyāⁿ chi n'gεetinée yā ní dííⁿ yā chi neⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿe yā nacadiinúúⁿ yā ní dííⁿ yā dendu'ū chi neⁿe yā. 'Iiⁿyāⁿ chi yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs

nadacadiinúúⁿ yā ní dííⁿ yā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs.
⁶Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā ní dííⁿ yā dēē chi cuerpo yeⁿe maáⁿ yā neⁿe, ní 'cuūvi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ naati 'iiⁿ'yāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā ní dííⁿ yā dendu'ū chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní vee vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe yā ní n'geetinéé yā ndúúcū vaadi 'diiíⁿ. ⁷'Iiⁿ'yāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā dendu'ū chi yeⁿe cuerpo yeⁿe yā, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿe Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ ti nguée neⁿe yā dííⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miíⁿ, ní nguée cuuvi dííⁿ yā. ⁸Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi dííⁿ yā tan'dúúcā chi neⁿe cuerpo yeⁿe yā Ndyuūs nguée inee yiinú yā chííⁿ chí dííⁿ yā.

⁹Naati maaⁿ ní ndís'tiī nguée dííⁿ ní tan'dúúcā chi neⁿe cuerpo yeⁿe maáⁿ ní naati dííⁿ ní tan'dúúcā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ti maaⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs cánée yā ndúúcū ndís'tiī. Ní nduuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguée cánée yā ndúúcū Espíritu yeⁿe Cristo, tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ 'cūū nguée yeⁿe Cristo 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁰Ní nduuti chi ndís'tiī ní yeⁿe Cristo ndís'tiī, 'áará chi cuerpo yeⁿe ní cuuvi n'diī cucáávā nuuⁿndi yeⁿe ní, tuu'mi ní canduuchí ní cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs miíⁿ caati Ndyuūs dííⁿ yā aceptar ndís'tiī chí yeⁿe yā ndís'tiī. ¹¹Ní ndúúti chí cánée ní ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs, Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs chí nadacuéeⁿ yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā, tuu'mi ní maaⁿ Ndyuūs miíⁿ chí nadacuéeⁿ yā Cristo caⁿ'a yā chí tée yā cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs chí cánée nduucú ní vida ngai na cuerpo yeⁿe ní chí 'āā n'díí.

¹²Ní cáávā chuū, ndís'tiī hermanos yeⁿe, vée chí cánée chí diiⁿ yú naati nguée 'cueetinee yú ní nguée diiⁿ yú tan'dúúcā chí neⁿe cuerpo yeⁿe yú. ¹³Caati ndúúti chí diiⁿ yú tan'dúúcā chí neⁿe cuerpo yeⁿe maaⁿ yú, tuu'mi ní cuuvi 'cuūvi yú cueⁿe daāⁿmaⁿ. Naati nduuti chí nguée diiⁿ yú cuenta chí diiⁿ cuerpo yeⁿe yú, tuu'mi ní cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs chí canee ndúúcu yú 'cueetinee yú.

¹⁴Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngaⁿ'a yā chí cuuvi dííⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁵Ní Ndyuūs 'āā tee yā s'uuúⁿ Espíritu N'dai yeⁿe yā nguée cáávā chí diiⁿ yú ntiin'nyuⁿ yeⁿe yā chí di'va'a yú ley cáávā chí condenado yú taama vmnéⁿēe naati cáávā chí s'uuúⁿ ní daiya Ndyuūs s'uuúⁿ. 'Íicú cucáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní s'uuuⁿ ní cuuvi caaⁿ'maⁿ yú: N'diī, Ndyuūs ní Chiidá. ¹⁶Ní maaⁿ Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngaⁿ'á yā ndúúdu cuaacu ndúúcū espíritu yeⁿe yú chí s'uuuⁿ ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ. ¹⁷Ní nduuti chí s'uuuⁿ ní daiyá Ndyuūs s'uuuⁿ, tuu'mi ní vée chí cuuvi yeⁿe yú chí Ndyuūs caⁿ'a yā chí tée yā s'uuúⁿ. Ní cuta'a yú chí cuuvi yeⁿe yú ndúúcū Cristo maáⁿ yā nduuti chí s'uuuⁿ ní 'cueenu yú cuuvi maaⁿ cáávā chí yeⁿe Cristo s'uuúⁿ. Cuayiivi ní vée parte yeⁿe yú ndúúcū Cristo ndúúcū vaadi dēeve n'dái taavi yeⁿe yā.

¹⁸Maaⁿ ní inadacadiinúúⁿ chí dendu'ū chí n'geenu yú ngii maaⁿ nguée dēē vee chí ch'ete nguée tan'dúúcā dendu'ū chí dēeve ca ní ch'ete ca chí Ndyuūs 'cuuⁿ'míⁿ

yā s'uuúⁿ. ¹⁹Tanducuéⁿē yeⁿe iⁿ'yeeⁿdī chi din'dái Ndyuūs cuáácú cunee ngiinu tiempo chi cuuvi n'diichi 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiya Ndyuūs. ²⁰Caati tanducuéⁿē chi din'dái Ndyuūs ndāā nguuvi chi 'āā ntéé n'daacā. Ní nguéé cucáávā chi maāⁿ néⁿe naati cucáávā chi Ndyuūs neⁿé yā chi 'tíicā. Ní maaⁿ ní tanducuéⁿē tiempo miiⁿ ní tanducuéⁿē dendu'ū cunee ngiinu chi Ndyuūs diiⁿ yā chi canéé n'daacā cáávā yeⁿē. ²¹Ní tanducuéⁿē chi din'dái Ndyuūs canéé chi natuuvií. Naati ndāā tiempo chi nguéé natúúvií caati véé parte yeⁿē ndúúcu libertad chí n'dai taavi chi yeⁿē 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiyá Dendyuūs. ²²Ní s'uūuⁿ ní deenu yú chi ndíí nguuvi maaⁿ tanducuéⁿē chi din'dái Ndyuūs ní n'gai ya'āi ngeecū yeⁿē tan'dúúca 'áamá n'daataá ndúúcu vaadi ya'ai yeⁿē chi 'cundiyáaⁿ daiya tá. ²³Ní nguéé dāmaāⁿ tanducuéⁿē chi din'dái Ndyuūs ní n'gái ya'āi naati 'tiicá ntúūⁿ s'uuúⁿ n'geenu yú ngii. Áará chi canee yú ndúúcu Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs chi Ndyuūs datee yā s'uuúⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ sta'a yú yeⁿé Ndyuūs. Ní 'cueenu taavi yú cuuvi 'naaⁿ chi canéé ngiinu yú tiempo chi Ndyuūs cuta'á yā s'uūuⁿ chi daiyá Ndyuūs s'uuúⁿ. Ní nanguaⁿ'ái yā s'uūuⁿ yeⁿe cuerpo yeⁿe yú chi véé maaⁿ. Ní 'āā ntéé véé cuerpo ndíicuū yeⁿe yú naati vεε cuerpo chí ngai yeⁿe yú. ²⁴Ní s'uuúⁿ nguaⁿ'ai yú cáávā chi canee ngiinu yú chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi téé yā s'uuúⁿ. Nduuti chi 'āā inaaⁿ yú de'ē chi canee ngiinu yú 'āā ntéé canee ngiinu yú yeⁿē. Chífⁿ chi 'āā

inaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ 'āā ntéé canéé ngiinu yā yeⁿē. ²⁵Naati nduuti chi canéé ngiinu yú chi 'āā cuéé snaaⁿ yú canéé chi cunee ngiinu yú ndúúcu 'víich'etíínūuⁿ.

²⁶Ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs nnginnée yā s'uūuⁿ taachi dúuvā yú. S'uuúⁿ nguéé deenu yú táacā canéé chí caaⁿ'maⁿ'ngua'a yú tan'dúúca chi Ndyuūs neⁿé yā, ní maaⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs inneé yā s'uuúⁿ taachi ngaⁿ'angua'a yú nanááⁿ Ndyuūs taachi n'gai ya'ái yā ní nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ yú chuū ndúúcu nduudu. ²⁷Ní Ndyuūs chi n'diichí yā staava yeⁿe yú deenú yā chi nadacadiinuūⁿ Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs caati Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ngiica yā dāmaāⁿ yeⁿe chi neⁿe Ndyuūs ní cáávā 'iⁿ'yāⁿ chi yeⁿe Ndyuūs.

Cuchεε ca yú yeⁿe nducuéⁿē

²⁸Ní deenu yú chi Ndyuūs diiⁿ yā chi tanducuéⁿē chi chó'oo yeⁿe s'uūuⁿ chí yeⁿe s'uūuⁿ ní cáávā chi n'daacā yeⁿe yú caati neⁿe yú Ndyuūs. Ní Ndyuūs yaa'ví yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. ²⁹Ní Ndyuūs ndεεve yā 'iⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿé yā ní diví yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ lado yeⁿé yā ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ caati 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi daiyá yā tan'dúúca Daiyá yā Jesucristo. Ní 'íicú Cristo chi Daiya Ndyuūs ní Daiyá yā vmnááⁿ vmnaaⁿ nguaaⁿ n'dee n'dái vi'i yā.

³⁰Ní 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi Ndyuūs chínδεεve yā ndíí vmnááⁿ vmnaaⁿ Ndyuūs yaa'ví yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní yaa'ví yā 'iⁿ'yāⁿ chí sta'á yā 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuūs chí

sta'a yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā ní cuayiivi dich'eteté yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

³¹¿Dé'ē cuuvi caaⁿmaⁿ yú yeⁿ'é dendu'ū s'eeⁿ? Dámaāⁿ cuuvi caaⁿmaⁿ yú chuū. Nduuti chi Ndyuūs canée yā ndúú^{cū} s'uuúⁿ, ¿du'ū cuchéé cūnee contra yeⁿ'e s'uuúⁿ? ³²Ní Ndyuūs nguée diya'āi 'íinu yā Daiya yā cáávā s'uuúⁿ naati dichol'ó yā Daiyá yā caati ch'ii Daiya yā caavā nducyaaca s'uuúⁿ. Ní nduuti chi 'tíicā díiⁿ yā ndúú^{cū} Daiya yā, ¿'áá nguée tee Ndyuūs tanducuéⁿ'ē s'uuúⁿ daama ndúú^{cū} Daiyá yā ní ndee n'dái yeⁿ'ē?

³³¿Dú'ū cuuvi caaⁿmaⁿ nuuⁿndi yeⁿ'é 'iiⁿyāⁿ chi Ndyuūs ndeeve yā? Ndyuūs maáⁿ yā díiⁿ yā aceptar 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿ'é yā. ³⁴¿Dú'ū tuu'mi cuuvi díiⁿ yā condenar s'uuúⁿ? Cristo ní 'iiⁿyāⁿ chi ch'ii yā cáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú ní nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿā. Ní maaⁿ ní Cristo canee yā na lado yeⁿ'e honor yeⁿ'ē Chiidá yā. Ní ngaⁿangua'á yā cáávā s'uuúⁿ. ³⁵¿Du'ū cuuvi divíi yā s'uuūⁿ yeⁿ'e Cristo chi neⁿ'é yā s'uuúⁿ? ¿'Áá chiiⁿ chi n'geenu yú ngii, 'áá cuuvi nadivíi s'uuūⁿ, o dendu'ū chi diiiⁿ chi idi'vaachi yú o dendu'ū chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ chi 'cueenu yú cuuvi o taachi cuuví cuiica yú o taachi 'āā ntéé catecai yú o cáánda yeⁿ'e yú o taachi ch'iin'núⁿ yā s'uuūⁿ ndúú^{cū} machete chi 'uūvi lados 'caāiⁿ? ¿'Áá cuuvi diiiⁿ nducuéⁿ'ē chuū nadivíi s'uuúⁿ ná vaadi neⁿ'e yeⁿ'e Cristo? Nguée cuuvi. ³⁶'Tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

Cáávā chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'e di s'uuúⁿ nuuⁿmaⁿ nguuvi canee yú listo chi 'caaⁿnúⁿ yā s'uuúⁿ

cáávā di. Ní 'iiⁿyāⁿ diiⁿ cuenta yā chi s'uuúⁿ tan'dúú^{cā} 'iiti cuūchī chi caⁿ'á yā 'caaⁿ'nuⁿ yā, 'tíicā s'uuúⁿ.

³⁷Naati yeⁿ'e nducuéⁿ'ē dendu'ū cuchéé cá yú cáávā Cristo chi dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ. ³⁸'Tíicā 'úú ní deenú chi cuaacu chi mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguée cuuvi divíi yā s'uuūⁿ yeⁿ'e Ndyuūs chi dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ. Ndíi nguée ndúú vaadi n'gii, ndíi nguée ndúú chi cunduūchi yú, ndíi nguée ndúú ángeles, ndíi nguée ndúú espíritus chi ngaⁿ'a ntiⁿ'nyuⁿ ndúú^{cū} poder yeⁿ'e espíritus, ndíi nguée ndúú dendu'ū chi véé maaⁿ, ndíi nguée ndúú dendu'ū chi cuchii, ³⁹ndíi nguée ndúú yeⁿ'e chi véé chí na yáácú, ndíi nguée ndúú yeⁿ'e chi véé ndii na yáanūⁿ, ndíi nguée ndúú táamá naaⁿ chi véé, tanducuéⁿ'ē chuū nguée cuuví divíi s'uuúⁿ yeⁿ'e Ndyuūs chi dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ caati s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Jesucristo s'uuúⁿ.

Ndyuūs ndeeve yā 'iiⁿyāⁿ Israel chí judíos chi cuuvi 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yā

9 'Úú Pablo ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu ti 'úú ní yeⁿ'é Cristo 'úú, ní nguée ngaⁿ'á nduudu yaadi. Chífⁿ chi nadacádiinúⁿ na staava yeⁿ'é ní yeⁿ'e Espírítu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Cáávā chuū cuaacu niⁿ'nyúⁿ deenú chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu. ²Neené ndaachií yiinú ní neené ya'ai staava yeⁿ'é cáávā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é, ³ndíi chi 'úú maáⁿ neⁿ'é chi cuneé condenado 'úú ní canee 'aama lado yeⁿ'e Cristo nduuti chi chiiⁿ cuuví díiⁿ, ní cuuví 'cuetinéé n'daacā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é, ní cuuví

yā yeⁿe Cristo 'iiⁿ'yāⁿ. ⁴'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel. Ní Ndyuūs sta'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuūs chí dēēve n'dáí taavi ca canée yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní dííⁿ yā 'áámá compromiso ndúúcu yā. Ní ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ley yeⁿ'é yā chi ley yeⁿ'e Moisés. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canée yā ndúúcu ntiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e yaacū ní ndúúcu compromiso yeⁿ'é Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. ⁵Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya chiida yú cuááⁿ vmnaaⁿ ní yeⁿ'e ndaata 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní yeⁿ'e ndaata 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ Cristo ní ndaa yā ndúúcu cuerpo tan'dúúca 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní Cristo miⁿ ní Ndyuūs, ní ch'ēete taavi yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē. Cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ dich'ēete yú Ndyuūs. 'Tíicā.

⁶'Úú nguéeⁿ ngaⁿ'á chi compromiso chi ngaⁿ'a Ndyuūs nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí nguéeⁿ dich'íí'vē. N'daācā ca chi ngaⁿ'á chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel miⁿ cuaacu chi nguéeⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel. ⁷Naati nguéeⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní daiya Abraham 'iiⁿ'yāⁿ. Naati 'túúca ngaⁿ'a Ndyuūs: Dii Abraham, cáávā saⁿ'ā daiya di chi nguuvi Isaac véé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē di cuayiivi. ⁸Ní cáávā nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs cuuvi deenú chi mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi daiya Ndyuūs cáávā chi ch'iindiyáaⁿ yā na ndaata yeⁿ'é Abraham. Nguēe 'tíicā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní daiya Dendyuūs nduuti chi cucáávā compromiso yeⁿ'e Ndyuūs, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuaacu chi daiyá Ndyuūs. ⁹Nduudú 'cūū nduudu chi canée nguūⁿ yeⁿ'ē compromiso miⁿ chi Ndyuūs ca'á yā Abraham:

Tiempo chi ch'iⁿ'í, 'úú ndaá ní ch'iⁿ'í poder yeⁿ'é ní Sara chi n'daataá yeⁿ'ē di ní 'cuundi 'aama daiya tá.

¹⁰Ní nguéeⁿ dámaaⁿ chuū. Nduu 'uuvi daiya táⁿ'ā Rebeca míⁿ ní cuaāchī. Ní nguuvi yā Esaú ndúúcu Jacob ní yeⁿ'ē 'áámá chiidaá ní chiidá yā ní Isaac chi yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e yú. ¹¹⁻¹³Ní taachi daiyā Rebeca miⁿ chi cuaāchī 'āā cuéeⁿ 'cuēetiýáaⁿ yā ní 'āā cuéeⁿ dííⁿ yā cosa chi n'daacā o cosa chi nguéeⁿ n'daāca, Ndyuūs yaa'ví yā táⁿ'ā Rebeca miⁿ 'tíicā: Daiya di chi saⁿ'ā vmnaaⁿ chí Esaú dííⁿ sa servir daiya di chi saⁿ'ā chí cuchii cuayiivi chi Jacob. Ní chuū ní tan'dúúca chi canée nguūⁿ naachí Ndyuūs ngaⁿ'a yā 'tíicā: 'Úú dineⁿ'é saⁿ'a Jacob miⁿ, naati sáⁿ'ā Esaú miⁿ 'úú nguéeⁿ neⁿ'é. Déenu yú chi canée cuaacu chi Ndyuūs cuuvi ndēēve yā 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'e yā tan'duucā chi neⁿ'e yā. Ní cuuvi yaa'vi yā 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'é yā yaa'ví yā chi cuuvi yeⁿ'e yā. Ní nguéeⁿ dííⁿ yā cuenta chiiⁿ chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi yaa'ví yā. Ní ndēēvé yā Jacob.

¹⁴¿De'ē cuuvi caaⁿ'maⁿ s'uūuⁿ yeⁿ'e chi diiⁿ Ndyuūs? ¿Áá diiⁿ Ndyuūs cosa chi nguéeⁿ cuaacu? Nguéeⁿ mar 'áámá naaⁿ. ¹⁵Ndyuūs ní caⁿ'a yā chii yā Moisés miⁿ 'tíicā: 'Úú ní ya'ái cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi 'úú neⁿ'é chi caⁿ'á chí ya'ái yeⁿ'e yā; ní 'úú ya'ái 'iinú cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi 'úú neⁿ'é chi caⁿ'á chí ya'ái 'iinú cááva yā. ¹⁶Maaⁿ ní nguéeⁿ tan'dúúca chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ neⁿ'é yā o dííⁿ yā chi cuuvi yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ, naati dámaaⁿ tan'dúúca chi Ndyuūs ya'ai 'iinú yā caava 'āā du'ú nūuⁿ chi neⁿ'é yā chi

cuuvi yeⁿé yā. ¹⁷Ní canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs taachi Ndyuūs yaa'ví yā rey yeⁿe yāⁿaa Egipto 'tíicā: Dii Faraón, 'úú s'neéⁿ dii rey caati 'úú cuuvi 'cuuⁿmíⁿ poder yeⁿé cucáávā dii. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe núúⁿmáⁿ íⁿ'yeeⁿdí cuuvi déénú yā chi duuchí ní caaⁿmáⁿ yā chi duuchí. ¹⁸Ní 'tíicā diiⁿ Ndyuūs. Ya'ái yā cáávā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi maáⁿ yā neⁿé yā, ní 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs dicheéchi yā staava yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi maáⁿ yā neⁿé yā dicheéchi yā.

¹⁹Tuu'mi ní 'aamá nī caⁿa nī chíi nī 'úú 'tíicā: Nduuti chi 'tíicā, 'de'e cúúvī chi Ndyuūs ngaⁿá yā chi nuuⁿndi ní yeⁿe saⁿá? Ní 'dúúⁿ cuuvi diiⁿ cosa chi contra yeⁿe chi Ndyuūs neⁿé yā chi diiⁿ? ²⁰'Úú ní ngaⁿá ngii díí saⁿá: 'Dúúⁿ dii chi díí cuuvi n'guécútaⁿa di yeⁿé Ndyuūs? 'Áá cuaacu chi 'áamá 'cúutii yeⁿe íncheéti cuuvi caaⁿmaⁿ ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chi din'dái yā 'cúutii miiⁿ ní caaⁿmaⁿ 'tíicā: 'De'e cúúvī chi din'dái nī 'úú 'túúcā? ²¹Deenu yú chi 'iiⁿyāⁿ chi din'dái yā 'cúutii cuuvi din'dái yā yeⁿe íncheéti tan'dúúcā chi neⁿé yā din'dái yā. Cuuvi din'dái yā yeⁿe 'áamá taaⁿ íncheéti 'uūvī 'cúutii, 'áamá chi yaⁿai chíí'vē nī táámá chíi nguée yaⁿai chíí'vē.

²²Ní 'tiicá ntúūⁿ chi diiⁿ Ndyuūs. Ndyuūs neⁿé yā 'cuuⁿmíⁿ yā 'iiⁿyāⁿ táácā cuuvi dííⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ ní ch'iⁿí yā poder yeⁿé yā. Ní n'dee 'nááⁿ tiempo Ndyuūs cheé yā ndúúcū vaadi ngiinu yeⁿé yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi nguée n'daacá idiíⁿ yā. Ní Ndyuūs canéé chi dííⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní Ndyuūs dituūvī yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ²³Ní

Ndyuūs neⁿé yā ch'iⁿí yā s'uūuⁿ chí cheete ca vaadi deene taavi yeⁿé yā ní néené ya'ai iinú yā cááva s'uūuⁿ. Ní ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ dííⁿ yā chi s'uūuⁿ ní véé parte yeⁿe yú ndúúcū yā ndúúcū deene taavi ca yeⁿé yā. ²⁴Ní Ndyuūs yaa'ví yā s'uūuⁿ chi cuuvi yeⁿé yā s'uūuⁿ, náⁿā s'uūuⁿ chi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chi judíos s'uūuⁿ nī tanáⁿa s'uūuⁿ chi nguée 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ chi judíos s'uūuⁿ. ²⁵Tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs naachi dingūⁿ profeta Oseas ní Ndyuūs ngaⁿá yā 'tíicā:

'Iiⁿyāⁿ chi nguée yeⁿe ndaata yeⁿé, 'úú yaa'ví 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé; 'iiⁿyāⁿ chi nguée dineⁿé vmnaáⁿ ti nguée 'iiⁿyāⁿ yeⁿe 'úú maaⁿ ní ngaⁿá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi neené neⁿé 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

²⁶Ní lugar mífⁿ nūuⁿ naachi Ndyuūs caⁿa yā chíi yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'túúcā: Ndís'tii ní nguée 'iiⁿyāⁿ yeⁿé ndís'tii, mífⁿ nūuⁿ ní ngaⁿá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní chi duuchí yā daiya Dendyuūs chí canduuchi.

²⁷Ní saⁿa profeta Isaías caⁿa sá yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel 'tíicā: 'Áará chí 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel ní n'dee n'dái yā tan'dúúcā yáⁿaa ndúúti yeⁿe yiicu dámaaⁿ n'duu'vi núúⁿ yā nnguaⁿai yā. ²⁸Ní Señor Ndyuūs dííⁿ yā chi cuuvi cuaacu nduudu chi 'āa caⁿa yā yeⁿe yáⁿaa 'cūū ní nuuⁿ dííⁿ yā nducuéⁿe. ²⁹Ní 'tíicā ngaⁿa profeta Isaías cuaaⁿ vmnaaⁿ:

Nduuti chi Señor chi ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe nducuéⁿe nguée s'neéⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yú ndúúcu yú, tuu'mi ní s'uūuⁿ

canee yú tan'dúucā nducyáácá
'iiⁿyāⁿ yeⁿe yāáⁿ Sodoma
ndúucū yāáⁿ Gomorra chí
ch'ii yā cucáávā nuuⁿndi yeⁿe
yā. 'Tíicā s'uúúⁿ.

**Yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ní yeⁿe
nduudu cuaacu yeⁿe evangelio**

³⁰ ¿Dē'ē cuuvi caaⁿmaⁿ yú tuuⁿmi?
'Tíicā cuuvi caaⁿmaⁿ yú. 'Iiⁿyāⁿ
chi nguéé yeⁿe ndaata Israel chi
judíos 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé inⁿuúⁿ yā
Ndyuūs ní nguéé díiⁿ yā chi canee
n'daāca yā nanááⁿ Ndyuūs. Naati
cuayiivi míiⁿ ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ canee
n'daāca yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chí
i'téenu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs díiⁿ
yā aceptar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi yeⁿe yā
'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ³¹ Nguéé 'tíicā ndúucū
'iiⁿyāⁿ chi yeⁿe ndaataá Israel.
Caneé yā ndúucū ley yeⁿe Moisés
chi cuuvi diiiⁿ chi n'daacā caneé yā
nanááⁿ Ndyuūs. Ní 'áará chi neⁿe yā
caneé n'daacā nanááⁿ Ndyuūs naati
nguéé cuuvi díiⁿ yā cumplir chiiⁿ
chi ngaⁿa ley miiⁿ. ³² ¿Dē'ē cúúvī
chi 'tíicā? 'Tíicā canee, caati 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe ndaata Israel nguéé n'daacā
canee yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā
ntiiⁿnyuⁿ chi díiⁿ yā cáávā ley yeⁿe
yā, ní nguéé neⁿe yā cu'téenu yā
Jesucristo. Ní cáávā chuū 'iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ canee tan'dúucā chi candēē
ca'a yā ná tuūu chi Jesucristo chi
diíiⁿ chí indēē ca'a 'iiⁿyāⁿ. ³³ Ní 'tíicā
caneé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs
yeⁿe tuūu miiⁿ:

'Úú Ndyuūs ní cu'neéⁿ na
yāā Sión 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi
Jesucristo chi nguuvi tuūu chi
cuundeē ca'a 'iiⁿyāⁿ ní tuūú
miiⁿ ní 'áámá tuūú ch'ēēte chi
diíiⁿ chi cundēēve 'iiⁿyāⁿ; ní

nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi cu'téenu
yā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ, nguéé cuuvi
'cuināaⁿ yā.

10 Ndís'tii hermanos yeⁿe,
neⁿe ndúucū núúⁿmáⁿ
staava yeⁿe chi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ
Israel yeⁿe ndaata yeⁿe cuuvi
nnguaⁿai yā. Ní 'úú ní ngaⁿanguaⁿá
cááva yā. ² Deenú chi cuaacu chi
'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaataá yeⁿe ní neⁿe
yā dich'ēēte cá yā Ndyuūs naati
nguéé díiⁿ yā tan'dúucā chi neⁿe
Ndyuūs caati nguéé déenu yā táacā
cuuvi diiⁿ yā. ³ Ní nguéé déenu
yā táacā Ndyuūs díiⁿ yā aceptar
'iiⁿyāⁿ chi cuuvi yeⁿe yā 'iiⁿyāⁿ. Ní
díiⁿ yā chēē chi nadacádíínuuⁿ yā
chi n'daacā. Ní nguéé neⁿe yā díiⁿ
yā tan'dúucā chi Ndyuūs neⁿe yā
chi diiⁿ yā caati n'daacā caneé yā
nanááⁿ Ndyuūs. ⁴ Ní taachi ndaā
Cristo díiⁿ yā chi 'āā víí cā ley yeⁿe
Moisés. Ní maaⁿ ní nducyáácá 'iiⁿyāⁿ
chi i'téenu yā Cristo, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ
n'daacā caneé yā nanááⁿ Ndyuūs.

⁵ Ní Moisés miiⁿ dinguuⁿ yā yeⁿe
'iiⁿyāⁿ chi neⁿe yā canee n'daāca
yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi
díiⁿ yā chi ngaⁿa ley miiⁿ. 'Tíicā
dinguúⁿ yā: 'Iiⁿyāⁿ chi diiⁿ yā
tanducuéⁿē denduⁿū chi ngaⁿa ley
yeⁿe Moisés canduuchí yā cueⁿe
daāⁿmaⁿ cucáávā ley miiⁿ. ⁶ Naati
chuū ní ngaⁿa yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi
canee n'daacā nanááⁿ Ndyuūs cáávā
chi i'téenu yā Jesucristo. Díí nguéé
ngaⁿa di na staava yeⁿe di 'tíicā:
¿Du'u caⁿā na va'ai chēēti nguuvi?
Taachi ngaⁿa di 'tíicā, nadicua'ái
di Cristo yeⁿe va'āi chēēti nguuvi.
⁷ Ní nguéé caaⁿmaⁿ di na staava
yeⁿe di 'tíicā: ¿Du'ū cuuvi caⁿā yā
iⁿyeēⁿdi chí yáanuⁿ tan'dúucā chi

cheⁿe Cristo? Taachi diiⁿ di 'tíicā, diiⁿ di chi Cristo nadacuéeⁿ yā yeⁿē nguaaⁿ tináⁿā. ⁸Chuū chi canee chi caaⁿmaⁿ yú: Nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs 'āā niⁿnuúⁿ canee yeⁿē ní ní canee na cheendí ní ní canee na staava yeⁿē ní. Nduudu cuaacu miⁿ ní nduudu chi ngaⁿá 'nū nanááⁿ ndís'tii cááva chi cuuvi cu'téenu ní. ⁹Nduuti chi caaⁿmáⁿ ní ndúúcū 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿa ní 'tíicā chi Jesús miⁿ chííⁿ chí 'iiví ní ní i'téenu ní ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿē ní chi Ndyuūs nadicuéeⁿ yā Cristo miⁿ yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā, tuu'mi ní díí nanguáⁿai di. ¹⁰Canée chi cu'teenú ní ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe ní ní Ndyuūs cuaáⁿ yā ndís'tii. Canée chi caaⁿmáⁿ ní ndúúcū 'iiⁿyāⁿ ní ngaⁿá ní chi i'téenu ní Jesucristo ní cuuvi nanguaⁿai ní.

¹¹Ní canée nguūⁿ na libro yeⁿē Ndyuūs 'tíicā: Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi cu'téenu yā Cristo nguéeⁿ cuuvi 'cuináaⁿ yā. ¹²Nguéeⁿ n'dáaⁿ yā 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcū 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tanáⁿā naciones. Maaⁿ Señor Jesucristo miⁿ ní maaⁿ Señor yeⁿe nducyáácá 'iiⁿyāⁿ. Ní Señor miⁿ itée yā yeⁿe nducueⁿē chi n'dai yeⁿē yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿ'anguaⁿá yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi duuchi yā. ¹³Caati 'tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿē Ndyuūs: Nducyáácá 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa yā ngii yā: “N'díí Señor Jesucristo yeⁿē,” ní cuuví nanguaⁿai yā. ¹⁴¿Táácā cuuvi caaⁿmáⁿ yā ndúúcū Señor miⁿ nduuti chi nguee i'téenu yā 'iiⁿyāⁿ? ¿Ní táácā cuuvi cu'téenu yā yeⁿē 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'giindiveeⁿ yā yeⁿe yā? ¿Ní táácā cuuvi caandiveeⁿ yā nduuti chi

nguéeⁿ 'aama 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmáⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs? ¹⁵¿Ní táácā cuuvi caaⁿmáⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs miⁿ nduuti chi nguéeⁿ du'ū vee dicho'ó? 'Tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿē Ndyuūs: De'e chúúcā n'daacā chi ndaaⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi candée yā nduudu cuaacu yeⁿe vaadi 'diiⁿ ní ngaⁿá yā nduudu ngai yeⁿē Cristo.

¹⁶Naati nguéeⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿē Cristo. Ní tan'dúúcā chi ngaⁿa profeta Isaías ndii cuááⁿ vmnaaⁿ taachi ngaⁿa 'tíicā: N'dii Señor, ¿dú'ū i'téenu nduudu cuaacu chí ngaⁿā cuaacu yú? ¹⁷'Tíicā tuu'mi, 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿe Jesucristo cáávā chi n'giindiveeⁿ yā nduudu miⁿ, ní n'giindiveeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe Cristo.

¹⁸Naati 'úú itinguuneéⁿ ndís'tii: ¿'Áá cuaacu chi nguéeⁿ n'giindiveeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs? Cuaacu chi n'giindiveeⁿ yā. 'Tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿē Ndyuūs:

Nduudu cuaacu chi ngaⁿa yā, ngaⁿa yā na núúⁿmáⁿ íⁿyeēⁿdí. Ní nduudu yeⁿe yā ní ngaⁿa yā ní ndíí núúⁿmáⁿ cuaaⁿ chi yaⁿai ca yeⁿē íⁿyeēⁿdí.

¹⁹Táámá vmnéⁿēe itinguuneéⁿ ndís'tii: ¿'Áá nguéeⁿ dííⁿ cuenta 'iiⁿyāⁿ Israel chi judíos s'eeⁿ yeⁿe nduudu cuaacu yeⁿē Ndyuūs? Moisés miⁿ, 'iiⁿyāⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ ngueecuneéⁿ yā yeⁿe chuū, ní 'tíicā canée nguūⁿ:

'Úú ní dííⁿ chi cuuvi nnguee ní yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe táámá nación chi nguéeⁿ vée nación yeⁿē Ndyuūs. 'Úú ní dííⁿ chi

nduuví táaⁿ nī ndúúcū 'iⁿyāⁿ
chi nguéeⁿ yeⁿé chí yeⁿe
táámá nación caati caⁿá díⁿ
cosa chi n'daacā nduucú yā.

²⁰Ní profeta Isaías miiⁿ claro ca
chi ngaⁿá yā ndúúcū nduudú 'cūū.
Ndyuūs ngaⁿá yā 'tíicā:

'Iⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'nuúⁿ yā 'úú
ní indaacá yā 'úú. 'Iⁿyāⁿ chi
nguéeⁿ itiinguuneéⁿ yā yeⁿé,
'úú ní ch'iⁿí maáⁿ 'úú nanáaⁿ
yā.

²¹Ní taachi Isaías miiⁿ ngaⁿa yā
nanáaⁿ 'iⁿyāⁿ yeⁿe Israel, 'tíicā
ngaⁿa yā: Ndyuūs ngaⁿa 'tíicā:
Nguuvi nguvi n'doó ta'á ní yaa'v'
'iⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā
nduudu yeⁿé. Ní chēechi staava
yeⁿé yā.

'Iⁿyāⁿ yeⁿe Israel chí nanguáⁿai yā

11 Maaⁿ ní intíinguuneéⁿ
ndís'ti: 'Áá díⁿ Ndyuūs
chi s'neéⁿ yā 'iⁿyāⁿ Israel yeⁿe
ndaata yeⁿé yā? Nguéeⁿ díⁿ yā 'tíicā.
'Úú Pablo maáⁿ 'iⁿyāⁿ yeⁿe ndaata
Israel 'úú ní yeⁿe ndaata yeⁿe
Abraham 'úú, ní yeⁿé 'iⁿyāⁿ yeⁿe
ndaata Benjamín 'úú. ²Ndii cuáaⁿ
vmnaaⁿ Ndyuūs díⁿ yā recibir
'iⁿyāⁿ yeⁿe ndaata yeⁿé yā, 'iⁿyāⁿ
Israel chi ndēēve yā chi cuuvi yeⁿe
yā 'iⁿyāⁿ. Ní ndís'ti, 'Áá nguéeⁿ
déenu nī yeⁿe chi canéeⁿ nguūⁿ na
libro yeⁿé Ndyuūs naachi profeta
Elías ngaⁿangua'á yā ní di'cuiitú
yā Ndyuūs contra yeⁿé 'iⁿyāⁿ
Israel? Ní caⁿa yā 'tíicā: ³N'dí
Señor Ndyuūs, 'iⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ ní
'niiⁿnúⁿ yā saⁿá profetas yeⁿé nī ní
dituúv' yā nátaí s'eeⁿ yeⁿe nī, n'dii
Ndyuūs chí canduuchi. Ní maaⁿ
dámaāⁿ 'úú canéeⁿ ní 'tiicá ntúūⁿ

neⁿé yā 'caaⁿnuⁿ yā 'úú. ⁴Naati
Ndyuūs nan'guēcútaⁿa yā yeⁿe
profeta Elías miiⁿ, 'tíicā: Canéeⁿ lado
yeⁿé ndēēchē mil saⁿá chi nguéeⁿ
chiintii'yā yā nanáaⁿ santo ídolo chi
nguvi Baal. ⁵Ní 'tiicá ntúūⁿ yeⁿe
tiempo 'cūū canéeⁿ duu'v' 'iⁿyāⁿ
yeⁿe Israel chi i'téenu yā Ndyuūs ní
Ndyuūs ndēēve yā 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní
díⁿ yā cosa chi n'dai taavi cáava
yā. ⁶Ní nduuti chi yeⁿé Ndyuūs
'iⁿyāⁿ s'eeⁿ cáavā chi Ndyuūs ní diiⁿ
n'dai taaví yā ní ndēēve yā 'iⁿyāⁿ
s'eeⁿ, tuu'mi ní nguéeⁿ cáavā cosa chi
'iⁿyāⁿ s'eeⁿ maáⁿ yā cuuvi diiⁿ yā.
Ní ndúúti chi cáavā cosa chi 'iⁿyāⁿ
s'eeⁿ cuuví díⁿ yā, tuu'mi ní nguéeⁿ
cáavā vaadi n'dai yeⁿé Ndyuūs chi
yeⁿé Ndyuūs 'iⁿyāⁿ.

⁷¿D'é ra tuu'mi? 'Iⁿyāⁿ Israel
nguéeⁿ ndaaca yā d'e' chi in'nuúⁿ yā.
Naati 'iⁿyāⁿ chi Ndyuūs ndēēve yā,
'iⁿyāⁿ s'eeⁿ ndaaca yā. Ní tanáⁿa
'iⁿyāⁿ nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu
yeⁿé Ndyuūs ti ndii chēechí maáⁿ
yā 'iⁿyāⁿ. ⁸'Tíicā canéeⁿ nguūⁿ na
libro yeⁿé Ndyuūs: Ndyuūs díⁿ
yā chi nguéeⁿ tuumicádíínuuⁿ yā
na staava yeⁿé yā dendu'ū yeⁿe
Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs; ní díⁿ
yā chi nduutináaⁿ yā nguéeⁿ snaaⁿ yā
ní veéⁿ yā nguéeⁿ 'caandiveéⁿ yā. Ní
'tíicā 'iⁿyāⁿ Israel ndii tiempo 'cūū.

⁹'Tiicá ntúūⁿ David ngaⁿa yā:

'Viicu yeⁿe chi che'é yā ní
nduuvi tan'dúúcā tuúv' cáavā
'iⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní tiempo chi
che'é yā ndaā enemigos yeⁿé
yā ní nadituu'v' ya 'iⁿyāⁿ
s'eeⁿ. Ní 'tíicā Ndyuūs cuuvi
díⁿ yā castigar 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ.

¹⁰Ní nduutinaáⁿ yā tan'dúúcā chi
cuuvi ngueéⁿ chí nguéeⁿ snaaⁿ

yā. Ní dáámí yā 'áámá nūuⁿ
can'díi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.

**Nanguaⁿai 'iiⁿyāⁿ chi
nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel**

¹¹Maaⁿ ní itiinguuneéⁿ ndís'tií:
Taachi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ candéeⁿ
ca'a yā chí cundeeve yā caati nguéeⁿ
i'téenu yā Ndyuūs, ¿'áá 'áámá
caneé chi chindeeve yā? Nguée
'tíicā mar 'áámá naaⁿ. Naati chó'oo
chuū caati 'iiⁿyāⁿ Israel chi judíos
s'eeⁿ nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu
yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'íicú 'iiⁿyāⁿ chi
nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi
nánguaⁿai yā. Ní diiⁿ chi 'iiⁿyāⁿ
yeⁿ'e ndaata Israel nnguéeⁿ yā yeⁿ'e
tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ ní cu'téenu cá yā
Ndyuūs. ¹²Ní caati 'iiⁿyāⁿ Israel
s'eeⁿ nguéeⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu
yeⁿ'e Ndyuūs ní chó'oo chi tuneéⁿ
'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e núuⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí chi
cuuvi cu'teenú yā Ndyuūs. Ní sta'a
yā yeⁿ'e vaadī n'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní
nduuti chi 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'e
ndaata Israel cuuvi cu'téenu yā
caava 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel
nguéeⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é
Ndyuūs, tuuⁿmi n'dee ca n'daacā
ca yeⁿ'e nducyáácā 'iiⁿyāⁿ taachi
'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nanguēcúndií yā
ní cu'téenu yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs
taama vmnéⁿ'ee.

¹³Maaⁿ ní neⁿ'é caāⁿmáⁿ nduucú
ndís'tií chi nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel
ndís'tií. Maaⁿ chi Ndyuūs dicho'ó
yā 'úú chi 'úú ní apóstol chi candéeⁿ
nduudu yeⁿ'é yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi
nguéeⁿ Israel s'eeⁿ. Úú deenú chi
ch'etete ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é. ¹⁴Ní 'úú neⁿ'é
chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é ngueé
yā yeⁿ'e ndís'tií niicu cu'téenu yā
Ndyuūs tan'dúucā chi ndís'tií i'téenu

ní Ndyuūs. Ní 'iicú cuuvi nanguaⁿai
n'duuví 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é
tan'dúucā ndís'tií nanguaⁿai ní.
¹⁵Ní taachi Ndyuūs s'neéⁿ yā 'áámá
lado 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ diíⁿ yā
'tíicā caati nducyaaca 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e
iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi nguéeⁿ yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ
Israel cuuvi cunee 'diíⁿ yā ndúucū
Ndyuūs. ¿Táácā cuuvi yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ
Israel s'eeⁿ taachi Ndyuūs cuaāⁿ
ntuúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ? Ndyuūs
nca'á yā vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿ'é
yā lugar yeⁿ'e vaadī n'gii cueⁿe
daāⁿmaⁿ. ¹⁶N'giindiveéⁿ ní yeⁿ'e
chuū chi caaⁿmáⁿ: Nduuti chi ca'a
yú Ndyuūs 'áámá taaⁿ yeⁿ'e masa
yeⁿ'é pan cáávā ofrenda, 'tiicā ntúūⁿ
nducuéⁿ'ē masa yeⁿ'e pan miiⁿ ní
yeⁿ'é Ndyuūs. Ní nduuti chi ca'a yú
Ndyuūs cáávā ofrenda diiⁿyu yeⁿ'e
yáⁿ'á, 'tiicā ntúūⁿ nducuéⁿ'ē yáⁿ'á ní
yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tiicā ntúūⁿ Ndyuūs
di'viicú yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel
caati 'āā di'viicú yā 'iiⁿyāⁿ vmnáāⁿ
vmnaaⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā.

¹⁷Náⁿ'á dúuⁿnē yeⁿ'e yáⁿ'á olivo
chi canée na yáⁿ'āā 'iiⁿyāⁿ, ní 'iiⁿyāⁿ
'caaca yā ní sta'a yā dúuⁿnē yeⁿ'e
yáⁿ'á olivo chi canée icyáⁿ'ā ní diíⁿ
yā chi yeⁿ'e yáⁿ'á olivo yeⁿ'é yā.
'Tíicā ndís'tií, 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'é
ndaata Israel. Ní ndís'tií tan'dúucā
dúuⁿnē yeⁿ'e yáⁿ'á olivo yeⁿ'e icyáⁿ'ā
miiⁿ 'tiicā ní naati maaⁿ ní véé parte
yeⁿ'é ní ndúucū 'iiⁿyāⁿ Israel chi
tan'dúucā yáⁿ'á olivo chi canée
yáⁿ'āā 'iiⁿyāⁿ. Ní maaⁿ ní ndís'tií
chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi
yeⁿ'é ní nducuéⁿ'ē chi n'dai taavi
yeⁿ'e 'iiⁿyāⁿ chi Israel yā. ¹⁸Maaⁿ ní
ndís'tií chi nguéeⁿ Israel ní, nguéeⁿ
caaⁿmáⁿ ní chi ch'etete maáⁿ ní
ndís'tií, caati nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ chi Israel

yā chi tan'dúúccā chi nguée yeⁿe yáⁿá. Ní 'iⁿyāⁿ 'caaca yā dúuⁿnē miiⁿ, 'tííca yā. Ndí^stíi n'gaacú nī chi ndí^stíi ní tan'dúúccā 'áámá dúuⁿnē 'tííccā ndí^stíi. Tan'dúúccā dúuⁿnē nguée ca'a fuerzas yeⁿe diiⁿyu yeⁿe yáⁿá naati yáⁿá ca'a fuerzas yeⁿe dúuⁿnē, 'tííccā ndí^stíi. Cuta'á nī fuerzas yeⁿe 'iⁿyāⁿ chi Israel yā.

¹⁹Úú nguée deenú nduuti chi ndí^stíi caaⁿmaⁿ nī 'tííccā yeⁿe chuū: 'iⁿyāⁿ ch'iicá yā dúuⁿnē s'eeⁿ caati 'úú cuuvi caneé lado yeⁿe dúuⁿnē chi ch'iicá yā. 'Úú chi nguée Israel 'úú caneé lado yeⁿe 'iⁿyāⁿ chi Israel yā. ²⁰N'daacā ngaⁿa nī naati deenú nī chi 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúúccā dúuⁿnē chi ch'iicá yā, 'tiicá yā, ti nguée i'téenu yā Cristo. Ní maaⁿ ní ndí^stíi tan'dúúccā dúuⁿnē yeⁿe yáⁿá miiⁿ 'tiicá nī caati i'téenu nī Cristo. Maaⁿ ní ndí^stíi nguée díⁿ nguee nī naati cundée nī cuidado tááccā chi 'cuéetinee nī. ²¹Caati nduuti chi Ndyuūs nguée díⁿ yā perdonar 'iⁿyāⁿ Israel chi nguée i'téenu chi tan'dúúccā dúuⁿnē yeⁿe yáⁿá, nguée díⁿ yā nadach'ēcú yā nuuⁿndi yeⁿe ndí^stíi chi vmnááⁿ vmnaaⁿ tan'dúúccā dúuⁿnē chi yeⁿe yáⁿá yeⁿe icyáⁿā nduuti chi nguée candée nī cuidado tááccā chi 'cuéetinee nī. ²²Cuin'diichí nī, tuuⁿmi Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúccū 'iⁿyāⁿ chi i'téenu yā naati neene ch'ēcí ntúúⁿ yā vaa. Ch'ēcí yā ndúúccū 'iⁿyāⁿ ti nguée i'téenu yā. Naati Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúccū nī nduuti chi 'áámá cuneé nī chi cu'téenu nī. Ní nduuti chi nguée díⁿ nī 'tuuccā, tuuⁿmi 'tiicá ntúúⁿ Ndyuūs caⁿá yā díⁿ yā castigar ndí^stíi tan'dúúccā chi ch'iicá

yā dúuⁿnē yeⁿe maaⁿ yáⁿá. ²³Ní nduuti chi 'iⁿyāⁿ Israel cu'téenu yā Cristo, tuuⁿmi ní Ndyuūs ní cuta'á yā ní nguēcunée díⁿ yā chi 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ ní táámá vmnéⁿēe canee yā tan'dúúccā 'āā dúuⁿnē yeⁿe maaⁿ yáⁿá miiⁿ 'tííca yā. Ní vée poder yeⁿe Ndyuūs chi cuuvi díⁿ yā 'tííccā. ²⁴Ní nduuti chi ndí^stíi chi nguée 'iⁿyāⁿ Israel ndí^stíi, ní Ndyuūs sta'á yā ndí^stíi tan'dúúccā chí n'giicá yā dúuⁿnē yeⁿe táámá yáⁿá olivo yeⁿe icyáⁿā ní díⁿ yā chi yeⁿe yáⁿá olivo yeⁿe yā, 'tííccā ndí^stíi maaⁿ. 'Tiicá ntúúⁿ n'dááccā n'dai ca díⁿ Ndyuūs ndúúccū 'iⁿyāⁿ Israel chi vmnááⁿ vmnaaⁿ tan'dúúccā dúuⁿnē yeⁿe yáⁿá yeⁿe yā, ní cuuvi díⁿ yā chi táámá vmnéⁿēe ní yeⁿe maaⁿ yáⁿá miiⁿ.

Yeⁿe chi nanguaⁿai 'iⁿyāⁿ Israel yeⁿe tiempo chi cuchii

²⁵Maaⁿ ní hermanos yeⁿe, neⁿé chi ndí^stíi cadíínúúⁿ nī chi canúúⁿ n'de'ei. Ní nguée nadicádíínuuⁿ nī chi deenu ca nī. 'Áámá tiempo nūuⁿ 'iⁿyāⁿ Israel dicheechí yā staava yeⁿe yā dámaaⁿ 'naaⁿ tiempo taachi nducyaaca 'iⁿyāⁿ chi nguée 'iⁿyāⁿ Israel ní Ndyuūs ndēene yā nducyaaca 'iⁿyāⁿ s'eeⁿ chi neⁿé yā chi cuuvi yeⁿe yā. ²⁶Ní taachi cho'oo tiempo miiⁿ nducyááccā 'iⁿyāⁿ Israel ní caⁿa yā cu'téenu yā caati 'tííccā canée nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs:

'Iⁿyāⁿ chi nadanguáⁿai yā 'iⁿyāⁿ Israel chiicá yā yeⁿe yááⁿ Sión, ní divíi yā nducuéⁿē nuuⁿndi yeⁿe 'iⁿyāⁿ yeⁿe ndaata Israel.

²⁷Ní 'úú Ndyuūs dicuaacú compromiso yeⁿe ndúúccū

'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, taachi 'úú nadviví nuuⁿdi yeⁿe yā.

²⁸Ní 'iiⁿyāⁿ Israel nguéeⁿ i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs yeⁿe chi nadanguáⁿai yā. Ní maaⁿ ní contra yeⁿe Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caati ndís'tií chi nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tií, cuuvi yeⁿe Ndyuūs ndís'tií. Ní 'áará chi 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéeⁿ i'téenu yā Cristo, Ndyuūs dineⁿe yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caati Ndyuūs nínɛɛvé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi yeⁿe ndaata yeⁿe yā. ²⁹Ní Ndyuūs nguéeⁿ ndaacadaamí yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi yaaⁿví yā chi cuuvi yeⁿe yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní Ndyuūs diⁿviicú ntúūⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ³⁰Ní tiempo chi chó'oo ndís'tií chi nguéeⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tií, nguéeⁿ n'giindiveéⁿ nī nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs naati maaⁿ ní 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe Ndyuūs. Ní Ndyuūs yá'ai yā caavā ndís'tií chi nguéeⁿ i'téenu nī. ³¹Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'iiⁿyāⁿ Israel s'eeⁿ nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs ní diíⁿ yā 'tíicā caati cuayiivi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā cáávā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ tan'dúucā chi ya'ái yā cáávā ndís'tií. ³²Ní Ndyuūs 'āā daamá nūuⁿ s'néeⁿ yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿe yā cáávā chi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā caavā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ.

³³De'e chúúcā n'deeé cá vaadi n'dai yeⁿe Ndyuūs. De'e chúúcā n'deeé cá chi tuumicádíínuuⁿ yā ndúúcū chi déenu yā. S'uuúⁿ ní nguéeⁿ cuuvi caaⁿmaⁿ yú de'e cuuvi chi tuumicadiinúúⁿ yā 'tíicā; ní nguéeⁿ cuuvi tuumicadiinuuⁿ yú chiíⁿ chi diíⁿ yā. ³⁴Ní 'tíicā canéeⁿ nguūⁿ

na libro yeⁿe Ndyuūs: ¿Dú'ū cuuvi túúmícadíinūuⁿ vaadi cadíínuuⁿ yeⁿe Señor Ndyuūs? ¿Du'ū cuuvi ca'a consejo Ndyuūs? ³⁵¿Du'ú 'iiⁿyāⁿ ca'a yā algo Ndyuūs vmnááⁿ vmnaaⁿ ní cuayiivi Ndyuūs ca'a yā tan'dúucā chi nadí'vé yā yeⁿe? ³⁶Tanducuéⁿe dendu'ū chí véé ní Ndyuūs din'dái yā ní tee yā s'uuúⁿ tanducuéⁿe. Ní cucáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ véé tanducuéⁿe dendu'ū chí yeⁿe yā. Maaⁿ ní cueⁿe daāⁿmaⁿ dich'εete yú Ndyuūs. 'Tíicā.

Ca'a yú vida yeⁿe yú Ndyuūs ní diíⁿ yú tanducuéⁿe chí neⁿe yā

12 Maaⁿ ní ndís'tií, hermanos yeⁿe, cáávā chi Ndyuūs ya'ai i'inú yā yeⁿe ndís'tií, di'cuíftūu ndís'tií chí ca'a nī vida yeⁿe maáⁿ nī tan'dúucā 'áamá ofrenda chí canduuchi nanááⁿ Ndyuūs cáávā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Ndyuūs. Ní diíⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ chí neⁿe yā chí diíⁿ nī. Chuū chí diíⁿ nī ní cuaacu chí n'dai taavi chí inee yiinú Ndyuūs. Ní canéeⁿ chí diíⁿ nī 'tíicā. ²Ní nguéeⁿ diíⁿ nī tan'dúucā chí neⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū naati cuaáⁿ nī lugar Ndyuūs chí n'daáⁿ yā vaanicadíínuuⁿ yeⁿe nī ní 'tiicá ntuūⁿ n'daáⁿ yā vida yeⁿe nī. Ní 'íicú cuuví deenú nī cheé chí Ndyuūs neⁿe yā chí diíⁿ nī, cheé chí n'daacā, cheé chí cunee yiinú Ndyuūs ní cheé chí n'dai taavi ca.

³Ní cáávā chí Ndyuūs tee yā 'úú chí n'dai taavi ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yā 'úú ní ngaⁿá ngii cá'áamá ca'aama ndís'tií chí nguéeⁿ nadacádíínuuⁿ nī chí n'gεete cá nī ngo'o ca chí canéeⁿ chí nadacádíínuuⁿ nī naati nadacádíínuuⁿ nī ní n'diichí ní yeⁿe maáⁿ nī ndúúcū

chí i'téenu nī chi Ndyuūs itée yā ndís'tiī. ⁴Caati 'tíicā tan'dúúcā 'áámá cuerpo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí neené n'dee n'ááⁿ chí véé yeⁿe ní nguée dáámá ntiiⁿnyuⁿ chí yeⁿe n'dee n'ááⁿ yeⁿe; ⁵'tiicā ntúūⁿ s'uuúⁿ 'áará chí néené 'yaaⁿ yú ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chí 'áámá cuerpo ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ, 'tíicā s'uuúⁿ ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chí nduuvidaama yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chí n'dee n'ááⁿ yeⁿe 'áámá cuerpo yeⁿe maaⁿ yú, 'tíicā s'uuúⁿ.

⁶Ní Ndyuūs tee yā yeⁿe vaadi n'dai yeⁿe yā ntiiⁿnyuⁿ chí n'dááⁿ ca'áámá ca'aama s'uuūⁿ tan'dúúcā chí neⁿe yā díⁿ yā. Ní canee chí diiⁿ yú n'dai ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú. Ní nduuti chí Ndyuūs tee yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chí candε yú nduudu cuaacu yeⁿe yā chí tee yā s'uuúⁿ canée chí caaⁿmaⁿ yú nduudu miⁿ tan'dúúcā chí i'téenu yú. ⁷Ní nduuti chí Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí nginne yú, tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ canee chí cunnee yú n'daacā ca. Ní s'uuúⁿ chí véé ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chí ng'cúeeⁿ yú canée chí ca'cúeeⁿ yú n'daacā. ⁸S'uuūⁿ chí díⁿ ntiiⁿnyuⁿ chí yaa'vi née yú 'iiⁿyāⁿ chí cu'téenu cá yā canée chí diiⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chí véé ca yeⁿe yú chí cuuvi ca'a yú taama yā, canée chí ca'a yú ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú. S'uuúⁿ chí ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe tanáⁿā s'uuúⁿ canee chí nga'a ntiiⁿnyuⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chí ca'a yú tanáⁿā s'uuúⁿ chí nguée véé necesidades yeⁿe yā canée chí diiⁿ yú ní yeenu yú.

**Yeⁿe chí canée chí diiⁿ yú
ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ**

⁹Canée chí dineⁿe yú 'aama yú taama yú ndúúcū núúⁿmáⁿ staava

yeⁿe yú. Ní nguée dineⁿe yú cosa chí nguε n'daacā naati canée chí diiⁿ yú tanducueⁿe chí n'daacā.

¹⁰Canée chí dineⁿe yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chí 'aama viⁱ yú chí cuaacu chí 'áámá yuuuⁿ yú ní dineⁿe yú 'aama yú ndúúcū taama yú.

¹¹Ní n'daacā idiⁱ ca yú ntiiⁿnyuⁿ ní nguée 'daandí yú ní diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Señor ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú ti neⁿe yú Señor yeⁿe yú.

¹²Ní cáávā chí Ndyuūs caⁿá yā chí téé yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿe yú canée chí yeenu yú. Ní taachi n'geenu yú ngii canée chí cuchée yú ngiinū ngiinū. Ní cuéⁿe daāⁿmaⁿ canée chí caaⁿmaⁿnguaⁿa yú.

¹³Ní canée chí cunnee yú 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu yā Ndyuūs ní téé yú yeⁿe necesidades chí nguée véé yeⁿe yā. Canée chí cuaaⁿ yú 'iiⁿyāⁿ chí díⁿ yā visitar s'uuúⁿ.

¹⁴Canée chí caaⁿmaⁿ yú: Dé'ε chúúcā n'dai yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí nguée n'daacā idiⁱ yā ndúúcū s'uuúⁿ. Ní ngiica yú Ndyuūs chí di'viicú yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní nguée taaⁿ yú nduucú yā.

¹⁵Ní canée chí cuuvi yeenu yú ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chí yeenu yā. Ní canée chí cuεεcu yú ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chí ngeεcú yā.

¹⁶Ní 'cuεetinee yú n'daacā ndúúcū 'áámá yú taama yú. Nguée nadacádíínuuⁿ yú yeⁿe maaⁿ yú chí ch'εté naati ndiicúúⁿ n'dai 'cuεetinee yú ní nguée nadacádíínuuⁿ yú yeⁿe maaⁿ yú chí s'uuūⁿ chí deenu yú.

¹⁷Nguée nanguεεcundii yú ní diiⁿ yú cosa chí nguε n'daacā ndúúcū

'iiⁿyāⁿ chi 'āā díⁿ yā cosa chi nguéeⁿ n'daacāⁿ ndúúcu yú. Diiⁿ núúⁿ yiiⁿnuⁿ yú chi diiⁿ yú dámaāⁿ chi n'daacāⁿ ndúúcu nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. ¹⁸Ní diiⁿ yú nducuéⁿē chi n'daacāⁿ chi cuuvi diiⁿ yú caati 'diiⁿ cuuvi cunee yú nguāaⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. ¹⁹Ní ndísⁿtii hermanos yeⁿé chi neⁿé taavi, nguéeⁿ diiⁿ yú castigar 'iiⁿyāⁿ naati cu'neeⁿ yú nanááⁿ Ndyuūs ní nguéeⁿ cuuvi 'cuinaaⁿ yú. Ní 'íicú Ndyuūs cā'a yā castigo 'iiⁿyāⁿ. Canée nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā: 'Úú chi Señor ní ngaⁿá chi 'úú ní díⁿ castigar 'iiⁿyāⁿ yeⁿe 'úú ní nadííⁿvē yā yeⁿe chi nguéeⁿ n'daāca chi díⁿ yā. ²⁰Naati s'uuúⁿ ní diiⁿ yú tan'dúúca chi canée nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā: Nduuti chi 'iiⁿyāⁿ chi taáⁿ yā yeⁿé nī nadich'ēcú nī yeⁿe yā. Nduuti chi cuicu yā, ca'a nī chi che'e yā. Ní nduuti chi yaaca yā, ca'á nī chi cu'u yā. Tí caati díⁿ nī 'túúca, tuu'mi ní díⁿ nī chi 'cuinaáⁿ yā yeⁿe chi díⁿ yā chi taáⁿ yā ndúúcu nī. ²¹Maaⁿ ní cucheē yú cáāvā cosa chi nguēē n'daacāⁿ chi diiⁿ yú naati cucheē yú yeⁿe tanducuéⁿē chi nguēē n'daacāⁿ cáāvā chi n'daacāⁿ chi idiíⁿ yú.

13 Nducyaaca yú canee chi cu'neeⁿ veeⁿ yú yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē caati nguéeⁿ véē mar 'áámá 'iiⁿntyéⁿē chi nguéeⁿ Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿyāⁿ chi véē lugar yeⁿé yā chi 'iiⁿntyéⁿē. Ní Ndyuūs s'neéⁿ yā nducuéⁿē 'iiⁿntyéⁿē chi véē na lugar yeⁿe yā. ²Ní 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ idiíⁿ yā chi ngaⁿa 'iiⁿntyéⁿē 'tiicá ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ ní contra yeⁿe chi Ndyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā. Ní 'iiⁿyāⁿ chi díⁿ yā 'túúca idinuuⁿndí yā ní cuuví yā condenado. ³Ní 'iiⁿyāⁿ

chi n'daacāⁿ idiíⁿ yā nguéeⁿ canee chi díⁿva'á yā yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē naati 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'daacāⁿ idiíⁿ yā 'va'á yā yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē. ¿Áá neⁿé nī chi nguéeⁿ 'va'á nī yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē? Díⁿ nī chi n'daacāⁿ ní 'iiⁿntyéⁿē miiⁿ ní cuuví ngaⁿá yā chi n'daacāⁿ idiíⁿ nī, ⁴caati 'iiⁿntyéⁿē chi ngaⁿa yā ntiiⁿnyuⁿ dichííⁿvē Ndyuūs cáāvā chi cuuvi n'daacāⁿ yeⁿé nī. Naati nduuti chi idiíⁿ nī chi nguéeⁿ n'daacāⁿ, tuu'mi ní díⁿva'á nī yeⁿe 'iiⁿntyéⁿē. Caati cuaacu chi 'iiⁿntyéⁿē cuuvi díⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ tiiⁿ 'iiⁿntyéⁿē ní véē poder yeⁿe yā. 'Iiⁿntyéⁿē ní dichííⁿvē Ndyuūs ní canée chi díⁿ yā dendu'ū chi cuaacu. Ní díⁿ yā castigar 'iiⁿyāⁿ caati Ndyuūs nguéeⁿ inee yiinú yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'daacāⁿ idiíⁿ yā. ⁵Ní cáāvā chuū canee chi 'caandiveéⁿ nī chi ngaⁿa 'iiⁿntyéⁿē nguéeⁿ dámaāⁿ caavā chi cuuví nī castigo ti cáāvā deenú nī chi n'daacāⁿ chi nacadiinúúⁿ nī na staava yeⁿé nī. ⁶Ní 'tiicá ntúūⁿ caavā chúū, ca'á nī tuumí cobrador yeⁿē gobierno. 'Iiⁿntyéⁿē miiⁿ dichííⁿvē Ndyuūs taachi díⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé yā.

⁷Canee yú chi ca'a yú tuumí cobrador yeⁿē gobierno. Canee yú chi ca'a yú tuumí yeⁿe yáⁿāa yeⁿe yú cobrador miiⁿ. Canee yú chi diiⁿ yú chí cu'teenú yú 'iiⁿyāⁿ 'iiⁿntyéⁿē ní diiⁿ yú estimar 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ⁸Nguéeⁿ cun'diicú nī yeⁿē mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéeⁿ du'ū véē. Dámaāⁿ canee chi dineⁿe yú nducyaaca 'iiⁿyāⁿ. 'Iiⁿyāⁿ chi dineⁿē nducyaaca 'iiⁿyāⁿ díⁿ yā tan'dúúca chi ngaⁿa ley yeⁿe yú. ⁹Ní mandamiento yeⁿē ley yeⁿe yú ní chuū chiiⁿ: Nguéeⁿ caⁿá nī ndúúcu n'daata o isaⁿā chi

nguée yeⁿé nī. Nguée 'caaⁿnuⁿ nī 'iiⁿyāⁿ. Nguée diduucú nī. Nguée caaⁿmaⁿ nī nduudu yaadi yeⁿe mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ. Nguée dinéⁿe nī dendu'ū chi véé chi yeⁿe táámá yā. Ní nducuéⁿē mandamiento 'cūū ndúúcū tanáⁿā mandamiento yeⁿē ley yeⁿe yú chi véé, ní cuuví cuaacú nduudu ní tuumicádíínuuⁿ yú na nduudú 'cūū: Dinéⁿe nī 'iiⁿyāⁿ nīⁿnuúⁿ vaacú nī tan'dúúcā chi dineⁿé nī maáⁿ nī. ¹⁰Iiⁿyāⁿ chi dineⁿé yā 'iiⁿyāⁿ nīⁿnuúⁿ vaacú yā nguée cunncāa idiíⁿ yā ndúúcu yā. Ní 'tíicā. Taachi dineⁿe yú 'iiⁿyāⁿ diiⁿ yú tan'dúúcā chi ngaⁿa ley yeⁿe yú.

¹¹N'dee cá ní nguée dámaāⁿ chúū. Nadacádíínuuⁿ yú yeⁿe nguuví s'eeⁿ chi canee yú iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Canée chi 'cuεetineé ngiinu yú caati yeⁿe hora chi nguaⁿai yú ní 'āā snee nīⁿnuúⁿ cá yeⁿe s'uuúⁿ nguée ti taachi caama i'téenu yú Cristo. ¹²Maaⁿ ní hora miiⁿ tan'dúúcā chi 'āā chée cuuvi dεeve ní 'āā cūchii nguuví taachi ndaá Cristo maaⁿ. Ní nguée canee chi diiⁿ yú dendu'ū chi nguε n'daacā chi diiⁿ yú tan'dúúcā chi na maaⁿ, naati n'daacā 'cuεetinee yú tan'dúúcā chi canee yú na dεeve yeⁿé Ndyuūs ní n'daacā canee cáávā s'uuúⁿ. ¹³Ní 'cuεetinee yú n'daacā tan'dúúcā chi canée chi diiⁿ yú na dεeve yeⁿé Ndyuūs. Nguée cuuvi cuu'vi yú ní nguée idiiⁿ yú 'viicu yeⁿē chi che'e yú ndúúcū n'dee n'dái ruido. Ní nguée 'cuáaⁿ yú caⁿa yú ndúúcū n'daataa o isaⁿā chi nguée yeⁿe yú. Ndí nguée ndúú canee yú ndúúcū vicio yeⁿe yú. Nguée 'caaⁿva yú ní nguée ngueē yú yeⁿē táámá 'iiⁿyāⁿ.

¹⁴Naati 'cuεetinee yú n'daacā ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi Señor Jesucristo yeⁿe yú dííⁿ yā. Ní nguée diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿe yú.

Nguée caaⁿmaⁿ nī yeⁿē chi idiiⁿ hermano yeⁿé nī

14 Ndís'tii ní cuta'á nī nguaaⁿ ndís'tii hermanos yeⁿe yú chí duūva yā yeⁿe chi i'téenu yā; ní nguée néené n'deē caaⁿmáⁿ nī nduucú yā yeⁿe chi nadacádíínuuⁿ yā chi nguée ituumicádíínuuⁿ yú yeⁿē. ²Ti 'tíicā, véé 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs ní nadicadíínuuⁿ yā chi cuuvi che'é yā nducuéⁿē chi véé. Ní náⁿá 'iiⁿyāⁿ chi nguée i'téenu n'daaca yā ní nguée cuuvi che'é yā nducuéⁿē. Taachi caⁿá yā che'é yā níí'vē nguée che'e yā yuūte cáávā religión yeⁿe yā. ³Iiⁿyāⁿ chi che'é yā tanducuéⁿē chi véé nguée cánée chi caaⁿmáⁿ yā yeⁿe chi nguε ineeⁿ yiinú yā yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi nguée nge'é yā nducuéⁿē. Ní 'iiⁿyāⁿ chi nguée che'é yā nducuéⁿē nguée canée chí n'diichí yā 'iiⁿyāⁿ chi che'e tanducuéⁿē chi véé caati Ndyuūs sta'á ntúuⁿ yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ. ⁴Ndís'tii, ¿du'ū ndís'tii chi n'diichí nī chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ chi dichíí'vē táámá yā? nduuti chí dííⁿ yā chi n'daacā o chi nguée n'daacā. Dámaāⁿ 'iiví yā canée chi n'diichí yā 'iiⁿyāⁿ chí dichíí'vε yā. Ní n'daacā cuuvi canee caavá yā, caati Señor Ndyuūs yeⁿe yú cuuví dííⁿ yā chí canée n'daacā yeⁿé yā caati Señor Ndyuūs véé poder yeⁿé yā chí inneé yā 'iiⁿyāⁿ chí dichíí'vε yā.

⁵Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'áámá 'iiⁿyāⁿ nadacadíínuuⁿ yā chí 'áámá nguuví

ní ch'ēete ca nguée ti táámá nguuvi. Táámá 'iiⁿyāⁿ nadacadíínuuⁿ yā chi 'āā daamá nūuⁿ nducuéⁿē nguuvi. Ní ca'áámá ca'aama nī ní canee nī tan'dúúcā chi diitu nadicadíínuúⁿ nī. ⁶'Iiⁿyāⁿ chi dííⁿ yā cuenta chi 'áámá nguuvi ní ch'ēete ca nguée ti tanáⁿā nguuvi, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ nadicadíínuuⁿ yā 'tíicā cáávā chi dich'ēetē yā Señor Ndyuūs yeⁿé yā. 'Iiⁿyāⁿ chi nadicadíínuuⁿ yā dáámá nūuⁿ nducuéⁿē nguuvi 'tiicā ntúūⁿ dííⁿ yā cáávā chi dich'ēetē yā Señor Ndyuūs yeⁿé yā. Ní 'iiⁿyāⁿ chi nguée che^e yā yeⁿe tanducuéⁿē chi véé dííⁿ yā 'túúcā cáávā chi i'téenu yā Señor ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chi che'e yā. Ní 'tiicā ntúūⁿ 'iiⁿyāⁿ chi che'e yā yeⁿe tanducuéⁿē chi véé dííⁿ yā 'túúcā cáávā chi i'téenu yā Señor ní 'tiicā ntúūⁿ ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chi che'e yā.

⁷Ní 'tíicā mar 'áámá s'uuúⁿ nguée sндуuchi yú cucáávā maaⁿ yú ndíí nguée ndúú 'cuūvi yú cucáávā maaⁿ yú. ⁸Ndúúti chi sндуuchi yú, sндуuchi yú cáávā Señor. Ní nduuti chi 'cuūvi yú, 'cuūvi yú cáávā Señor. Maaⁿ ní ndúúti chi sндуuchi yú o n'dií yú yeⁿe Señor s'uuúⁿ. ⁹Ní Cristo ch'ií yā ní nduuchi ntuúⁿ yā yeⁿe nguaaⁿ tináⁿā caati cuuví yā Señor yeⁿe tináⁿā, ní 'tiicā ntuūⁿ yeⁿē 'iiⁿyāⁿ chí sндуuchi.

¹⁰Maaⁿ ní dii, ¿de'ē cúúví chí n'díichí nuuⁿndi yeⁿe hermano yeⁿē di? ¿O dé'ē cúúví chí nguēe neⁿe di hermano yeⁿē di? 'Tíicā nducyaaca yú canee chi naⁿa yú nanááⁿ Cristo. Ní Cristo miiⁿ caⁿá yā n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿe yú. ¹¹Canee nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā:

Cuaacu níⁿnyúⁿ tan'dúúcā chi 'úú chí canduuchí, ngaⁿa

Señor Ndyuūs, nducyáácá 'iiⁿyāⁿ canee chi cáántii'yā yā nanáaⁿ 'úú, ní nducyaaca yā canee chi caaⁿ máⁿ yā chi 'úú ní Ndyuūs 'úú.

¹²Ní 'tíicā vaa. Ca'áámá ca'aama s'uuuⁿ canee chi ca'a yú cuenta nanááⁿ Ndyuūs yeⁿe chi maaⁿ yú diiⁿ yú.

Nguée dííⁿ nī chi hermano yeⁿé nī dinuuⁿndí yā

¹³Cáávā chuū nguée canee chi n'diichi yú yeⁿe chi diiⁿ hermanos yeⁿe yú. Nguée idiíⁿ yú 'túúcā. Canee chi nadacadíínuuⁿ nī chi nguée idiíⁿ nī mar 'áámá naaⁿ chi hermanos yeⁿé nī nguée cūnee yiínú yā ní cuuvá yā na nuuⁿndi.

¹⁴Maaⁿ ní chi 'úú ni yeⁿé Jesucristo 'úú, deenú chi cuaacu chi nguée véé mar 'áámá dendu'ū chi nguée n'daacā yeⁿē maááⁿ. Ní nduuti chi 'iiⁿyāⁿ nadacadíínuuⁿ yā chi 'áámá dendu'ū nguée n'daacā, tuu'mi ní chuū ní cáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ cuaacu chi nguée n'daacā. ¹⁵Ní nduuti chí cáávā 'áámá dendu'ū chi che'e nī ní dííⁿ nī chi hermano yeⁿé nī cuuvi ya'ái yā, tuu'mi ní nguée dííⁿ nī 'túúcā cáávā chi dineⁿé nī hermano yeⁿé nī. Nguée dííⁿ nī chi cuuvi ndaí hermano yeⁿe nī cáávā 'áámá dendu'ū chi che'e nī caati Cristo ní ch'ií yā cáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. ¹⁶Nguée dííⁿ nī cosas chi 'iiⁿyāⁿ cuuvi caaⁿ máⁿ yā yeⁿe chi ndís'tii chi nguée n'daacā idiíⁿ nī yeⁿe chi ndís'tii deenú nī chi n'daacā. ¹⁷Naati chííⁿ chi yeⁿē Ndyuūs chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿē nguée yeⁿē chi nge'e yú ndúúcū chi ngi'i yú. Ndyuūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā

yeⁿe dendu'ū chi cuaacu ndúúcū vaadi 'diiⁿ ndúúcū vaadi yeenú chi Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ. ¹⁸Ní 'iiⁿyāⁿ chi dichíí'vē Cristo ní diíⁿ yā dendu'ū chi 'túúcā, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ diíⁿ yā tan'dúúcā chi neⁿe Ndyuūs. 'Tiicá ntuūⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ngaⁿ'a yā chi n'daacā idiiⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ.

¹⁹Maaⁿ ní 'tíicā canee chi diiⁿ yú. Canéé chi diiⁿ yú dendu'ū cáávā chi 'iiⁿyāⁿ 'cuætinée yā ndúúcū vaadi 'diiiⁿ ní ndúúcū chi diiⁿ yú cunnee yú 'aama yú taama yú chi cu'téenu ca yú yeⁿe Ndyuūs. ²⁰Ní nguée ndituuví nī dendu'ū ntiⁿnyuⁿ chi diiⁿ Ndyuūs cáávā 'áamá dendu'ū chi nge'é nī. Cuaacu chi tanducuéⁿe dendu'ū ní ðeeve naati nguée n'daacā idiiⁿ yú. Nduuti chi che'e yú 'áamá dendu'ū, ní cáávā chi che'e yú tuu'mi ní diiⁿ yú chi táámá 'iiⁿyāⁿ dinuuⁿndí yā. ²¹N'daacā ca chi nguée diiⁿ yú mar 'áamá dendu'ū chi diiⁿ chi hermano yeⁿe yú cuuvi dinuuⁿndí yā o diiⁿ chi nguée i'téenu yā n'daacā. Nguée che'e yú yuutē o nguée ngi'i yú vino o nguée diiⁿ yú 'áamá dendu'ū chi 'túúcā chí diiⁿ chi hermano yeⁿe yú nduuví duūva yā yeⁿe chi i'téenu yā. ²²Ní yeⁿe chi ndís'tii i'téenu nī yeⁿe chi ngaⁿ'a maáⁿ nī canéé chi i'téenu nī yeⁿe nanááⁿ Ndyuūs. De'e chúúcā n'dai taavi 'iiⁿyāⁿ chi staava yeⁿe yā nguée diiⁿ condenar maáⁿ yā cáávā cosa chi diiⁿ yā chi nguée n'daacā. ²³'Iiⁿyāⁿ chi che'é yā 'áamá dendu'ū ní n'dee nadicadínuuⁿ yā yeⁿe nduuti chi n'daacā o chi nguée n'daacā cuuví yā condenado caati nguée nge'é yā ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yā. Ní nducuéⁿe chi diiⁿ

yú taachi nguée deenu yú nduuti chi n'daacā o nguée n'daacā, tuu'mi ní dinuuⁿndi yú.

Dinéⁿe yú 'iiⁿyāⁿ niiⁿnuⁿ ná vaacu yú nguée dinéⁿe yú maáⁿ yú

15 S'uuúⁿ chi i'téenu ca yú Jesucristo canee chi cunnee yú 'iiⁿyāⁿ chi duu'vi i'téenu yā Jesucristo. Ní nguée diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe maaⁿ yú chi canee n'daacā yú. ²Ní ca'áamá ca'aama yú canéé chi diiⁿ yú chi n'daacā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ niiⁿnuúⁿ vaacu yú cáávā chi n'daacā canéé yā ní cuuvi cu'téenu cá yā. ³Deenu yú chi ní nguée Cristo diíⁿ yā chi neⁿe maáⁿ yā ti 'tíicā tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs. Cristo ngaⁿ'á yā yeⁿe maáⁿ yā nanááⁿ Ndyuūs: Chífíⁿ chi nguée n'daacā chi 'iiⁿyāⁿ ngaⁿ'a yeⁿe di ní canéé vmnaaⁿ yeⁿe. ⁴Ní nducuéⁿe chi vmnááⁿ vmnaaⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Ndyuūs ní canéé nguūⁿ caavā chi 'cueēⁿ yú; ní cáávā chi 'áamá canee yú ndúúcū chi i'téenu yú ní cáávā chi diiⁿ animar s'uuúⁿ chi cunee ngiinu yú yeⁿe chi cuuvi yeⁿe yú. 'Tíicā diiⁿ nduudu yeⁿe Ndyuūs cáávā s'uuúⁿ. ⁵Ndyuūs chi tee yā vaadi yeenú s'uuuⁿ ndúúcū chi cunee ngiinu yú chi cuuvi yeⁿe yú, Ndyuūs ní innéé yā ndís'tii chi cuuvi 'diiⁿ 'diiⁿ 'cuætinée nī 'áamá nī ndúúcū taama nī tan'dúúcā Cristo neⁿe yā chi diíⁿ nī. ⁶Tuu'mi ní nducyáácá nī tan'dúúcā chi 'áamá nī cuuvi dich'etē nī Ndyuūs chi chiidá Señor Jesucristo yeⁿe yú.

'Iiⁿyāⁿ candéé yā nduudu cuaacu yeⁿe Cristo nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi nguée yeⁿe ndaata Israel

⁷Ní 'tíicā 'cuaáⁿ nī ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe nī 'áamá nī

taama nī tan'dúucā Cristo 'cuúⁿ yā s'uuúⁿ ní 'iicu cuuvi dich'etē yú Ndyuūs. ⁸Ní chuū maaⁿ ngaⁿá ngí ndís'tiī. Cristo ndaa yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi dichí'vē yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní idicuaacú yā chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā chiida yú tiempo chi 'āā chó'ōo. Ní 'tíicā Cristo ch'iⁿ'í yā chi Ndyuūs ní dííⁿ yā tanducueⁿ'ē chi caⁿ'a yā chi dííⁿ yā. ⁹Ní 'tiicā ntúūⁿ ndái yā cáávā chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi dich'etē yā Ndyuūs caati Ndyuūs ya'āi 'iinú yā yeⁿ'e tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ dendú'ū. Ní 'tiicā ntúūⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

Cáávā chuū 'úú ní dich'etē n'diī Señor nguaaⁿ na nducyáácá nación, ní 'úú ní caatá canciones chi dííⁿ honrar n'diī.

¹⁰Ní táámá cuaaⁿ naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá nación canéé chi yeenú yā ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs nndeévē yā chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

¹¹Táámá cuaaⁿ yeⁿ'e libro yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá nación canee chi dich'etē yā Ndyuūs, ní nducyáácá yā ngaⁿ'á yā chí n'diī Ndyuūs ní ch'etē n'dai n'diī.

¹²Ní 'tiicā ntúūⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi profeta Isaías dingúuⁿ yā 'tíica yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs ngaⁿ'á yā chi caⁿ'á yā chi dichó'o yā:

'Úú idifⁿ chi ndaa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e saⁿ'ā Isaías, ní 'iiⁿ'yāⁿ miíⁿ ncuéeⁿ yā chi gobernador chi caaⁿ'maⁿ

ntiiⁿ'nyuⁿ yā yeⁿ'ē nducueⁿ'ē nación. Ní véé chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cūnee ngiinú yā nanáaⁿ yā cáávā chi caⁿ'a yā chí diiⁿ yā.

¹³Ní Ndyuūs chi ca'á yā ndís'tiī chi véé chi cūnee ngiinú ní nanáaⁿ yā, neⁿ'é chi téē yā ndís'tiī n'deeē n'dái vaadi yeenú ndúucū vaadi 'diiíⁿ, ti ndís'tiī ní i'téenu ní Jesucristo. Caati cáávā poder yeⁿ'ē Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cuuvi cá ní cūnee ngiinu cá ní yeⁿ'e chi cuuví yeⁿ'é ní.

¹⁴Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, 'úú ní deenú chi cuaacu chi ndís'tiī ní dííⁿ ní dendu'ū chi n'dai. Ní ndís'tiī ní 'iiⁿ'yāⁿ chi deenu ndís'tiī. Ní deenú ní ca'a ní consejo 'áamá ní ndúucū taama ní. ¹⁵Naati maaⁿ ní na carta 'cūū 'úú diitu idinguúⁿ n'deeē n'dái cá yeⁿ'é ní yeⁿ'e dendu'ú 'cūū caati ndís'tiī ní cuuvi n'gaacu ní yeⁿ'ē chi 'āā deenú ní. Chuū ní dingúuⁿ ch'echi caati Ndyuūs chí n'dai taavi nduucú ní tee yā 'úú yeⁿ'e chi n'dai taavi yeⁿ'é yā chí dííⁿ. ¹⁶Ní 'úú ní dichí'vē Cristo 'úú nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé Israel yā. Ní nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miíⁿ 'úú dííⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'ē chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chi nduudu ngai yeⁿ'e Jesucristo chi nadanguáⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'tíicā cuuvi candéé 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé Israel yā nanáaⁿ Ndyuūs tan'dúucā chi ofrenda n'dai yā chi Ndyuūs 'cuaáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, caati Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'née yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

¹⁷Ní 'úú ní cáávā chi i'teenú Jesucristo, 'úú ní yeenú chí dííⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ n'dai yeⁿ'é Ndyuūs. ¹⁸Tí 'úú ní nguéé du'ū véē ngaⁿ'á, dámaāⁿ

chííⁿ chi Cristo dííⁿ yā cáávā 'úú. Ní 'íí'ííⁿ yāⁿ chi nguée Israel yā cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní chúú idííⁿ cáávā nduudu cuaacu chi ngaⁿ á ní cáávā nducuéⁿ ē chi dííⁿ. ¹⁹Ní 'úú ní ngāⁿ a cuaacú tanducuéⁿ ē yeⁿ e evangelio yeⁿ e Cristo nducuéⁿ ē yāāⁿ taachí chōó ndíí yāāⁿ Jerusalén ndii yáⁿ āa Ilírico. Ní dííⁿ ntiíⁿ nyuⁿ yeⁿ ē ndúú'cū poder yeⁿ e Espíritu N'dai yeⁿ ē Ndyuūs, ndúú'cū señales chi inaaⁿ yú ndúú'cū vaadi n'giinu. ²⁰Ní idííⁿ ca ntiíⁿ nyuⁿ caati cuuvi caaⁿ máⁿ nduudu cuaacu chi nadanguaⁿ āi 'iiⁿ yāⁿ ndii nducuéⁿ ē yāāⁿ naachi 'āa cuée 'caandivéeⁿ yā chi duuchí Cristo, caati 'úú nguée neⁿ ē caaⁿ máⁿ nduudu cuaacu yeⁿ e Cristo naachi táámá yā 'āa candéé yā nduudu miíⁿ ní dííⁿ yā ntiíⁿ nyuⁿ yeⁿ e Cristo. ²¹Naati neⁿ ē dííⁿ tan'dúú'cā chi canée nguūⁿ na libro yeⁿ e Ndyuūs 'tíicā:

'Iiⁿ yāⁿ chi 'aa cuée ndaa tááma yā nanáaⁿ yā chi caaⁿ máⁿ yā yeⁿ e Cristo, 'iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ cuuví cadíínuuⁿ yā yeⁿ ē yā. Ní 'iiⁿ yāⁿ chi mar 'áámá vmnéⁿ ēe nguée n'giindivéeⁿ yā yeⁿ e Cristo ní 'caandivéeⁿ yā ní cuuvi tuumicadíínuuⁿ yā yeⁿ e yā.

Pablo neⁿ ē yā caⁿ a yā na yāāⁿ Roma

²²Neené n'dee cuuví nadicadiínúúⁿ chi neⁿ ē chíí nanááⁿ ndís'tií naati nguée chíí ndāa. ²³Naati maaⁿ ní 'āa ch'iínū ntiíⁿ nyuⁿ yeⁿ ē na yāāⁿ s'uuⁿ. Néené n'dee nduūyú chi neⁿ ē ndaá n'diichí ndís'tií. ²⁴Ní neⁿ ē naⁿ á ndii yáⁿ āa España ní taachi caⁿ á cyúúní neⁿ ē n'diichí ndís'tií ní cuneé nducú

ní 'áámá tiempo nūuⁿ. Ní cuayiivi chi yeenú chi canéé ndúú'cū ndís'tií neⁿ ē chíí ndís'tií cunneé ní 'úú taachi naⁿ á ndii yāāⁿ Roma. ²⁵Maaⁿ ní caⁿ á na yāāⁿ Jerusalén ní ndéé ofrenda chíí cunneé hermanos Israel yeⁿ e yú chi i'téenu yā Cristo. ²⁶Caati hermanos yeⁿ e yú yeⁿ e yáⁿ āa Macedonia ndúú'cū hermanos yeⁿ e yú yeⁿ e yáⁿ āa Acaya maáⁿ yā neⁿ ē yā caⁿ á yā ofrenda ní nadacadíínuuⁿ n'daaca yā taachi staⁿ á yā 'aama ofrenda yeⁿ e tuumí nguaaⁿ yeⁿ ē yā chíí dichó'o yā tuumí miíⁿ yeⁿ e hermanos yeⁿ e yú chíí snée yā na yāāⁿ Jerusalén, yeⁿ e hermanos chíí pobre yā chíí nguée véé necesidades yeⁿ e yā. ²⁷Ní 'tíicā dííⁿ yā naati cuaacu nííⁿ nyúⁿ hermanos canée chíí cunneé yā hermanos Israel s'eeⁿ chíí pobre yā chíí snée yā na yāāⁿ Jerusalén caati hermanos Israel s'uuⁿ ní 'āa dííⁿ yā chíí hermanos chíí nguée Israel yā staⁿ á yā yeⁿ e dendú'ū chíí n'dai chíí yeⁿ e Espíritu N'dai yeⁿ ē Ndyuūs. Ní cáávā hermanos Israel yeⁿ e yú 'túú'cā dííⁿ yā hermanos chíí nguée Israel yā ndúú'cū chíí n'dee n'dái yeⁿ ē yā canée chíí cunneé yā 'iiⁿ yāⁿ Israel chíí i'téenu yā Cristo. ²⁸Maaⁿ ní taachi 'cuiínū dííⁿ asunto 'cūú ní taachi ngaⁿ á ofrenda 'cūú hermanos Israel, tuuⁿ mi ní naⁿ á na yáⁿ āa España. Ní taachi caⁿ á cyúúní ní ndaá na yāāⁿ yeⁿ ē ní, choó n'diichí ndís'tií. ²⁹Ní deenú chíí taachi ndaá nanááⁿ ndís'tií seguro chíí ndaá ndúú'cū tanducuéⁿ ē chíí n'dai taavi chíí véé chíí yeⁿ e nduudu n'dai yeⁿ e Cristo.

³⁰Maaⁿ ní ndís'tií hermanos yeⁿ ē di'cuiitú ndís'tií cáávā Señor

Jesucristo yeⁿe yú ní cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs chi dinéⁿe yā s'uuúⁿ chi 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī caaⁿ'maⁿngua'a cá nī cáávā 'úú. Ní 'úú ngaⁿ'angua'á chi Ndyuūs cunnée yā 'úú. ³¹Caaⁿ'maⁿngua'á nī chi Ndyuūs nadanguáⁿ'ai yā 'úú yeⁿe ta'a 'iiⁿ'yāⁿ Israel chi snée yā na yáⁿ'āa Judea, 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā Cristo. Ní caaⁿ'maⁿngua'á nī chi ntiiⁿ'nyuⁿ chi diíⁿ cáávā hermanos chi snée yā na yāⁿ Jerusalén, Ndyuūs inee yiinú yā ntiiⁿ'nyuⁿ chi diíⁿ. ³²Ní 'íicú nduuti chi Ndyuūs neⁿ'é yā, 'úú ní yeenú taachi ndaá nanááⁿ ndís'tiī ní cuntaaviⁿ'tuūnúú ndúúcū ndís'tiī. ³³Neⁿ'é chi Ndyuūs téé yā nducyaaca ndís'tiī vaadiⁿ 'diiⁿ chi 'cuētinéé 'diíⁿ nī. 'Tíicā.

Pablo dicho'ó yā, N'dai ndís'tiī, hermanos yeⁿ'é yā

16 'Úú ní ngaⁿ'á ngii ndís'tiī chi 'cuaáⁿ nī Febe chi hermana yeⁿe yú. N'daata miiⁿ dichíⁿ've yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe yáacū chi canée na yāⁿ Cencrea. ²Ní n'daacā 'cuaáⁿ nī n'daata miiⁿ ndúúcū chi duuchi Señor yeⁿe yú, tan'dúúcā chi canée chi 'cuaáⁿ nī hermanos yeⁿe yú chi i'téenu yā Cristo. Ní cunnée nī n'daata miiⁿ yeⁿe tanducuéⁿ'ē chi neⁿ'e tá ti n'daata miiⁿ neené 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chinnee tá 'iiⁿ'yāⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ chinnee tá 'úú.

³Ní n'dís'tiī caaⁿ'máⁿ nī hermano Aquila ndúúcū n'daataá Priscila chi n'daata yeⁿ'é yā, N'daí ndís'tiī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ idiíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Señor Jesucristo dáámá nduucú. ⁴'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'geenú yā ngii cáávā 'úú ndíí chi cuuvi 'cuūvi yā cáávā

chi cuuvi nadanguáⁿ'ai yā 'úú. Ní 'úú ní ca'á 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ gracias. Ní nguéé dámaāⁿ 'úú, 'tiicá ntúūⁿ diiⁿ nducyaaca hermanos yeⁿ'e yú chi nguéé naⁿ'á yā yaacū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ. ⁵Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū chi nduuvidaamá yā na vaacu táⁿ'ā Priscila ndúúcū isáⁿ'ā yeⁿ'é yā chi Aquila: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'máⁿ nī. Ní Epeneto amigo chi neené neⁿ'é: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. Epeneto miiⁿ saⁿ'a vmnááⁿ vmnaaⁿ chíⁿteenú sá Cristo na yáⁿ'āa Acaya. ⁶Ní tá Maríá chi neené diiⁿ tá ntiiⁿ'nyuⁿ nguaaⁿ ndís'tiī: N'daí tá, caaⁿ'máⁿ nī. ⁷Ní saⁿ'ā Andrónico ndúúcū sáⁿ'ā Junias canée yā vácū taachi 'úú caneé vácū, ní saⁿ'ā s'eeⁿ ní n'geete nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi apóstoles. Ní saⁿ'ā s'eeⁿ i'téenu yā Cristo vmnaaⁿ cá nícu 'úú: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'máⁿ nī.

⁸Ní sáⁿ'ā Amplias chi neené neⁿ'é ti yeⁿ'e Señor saⁿ'a miiⁿ: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. ⁹Ní saⁿ'ā Urbano chi dáámá diiⁿ sa ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'é Señor nduucú nū: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. Ní saⁿ'a Estaquis chi neené neⁿ'é: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. ¹⁰Ní saⁿ'ā Apeles chi neené ch'eenú yā chii cáávā chi i'téenu yā Cristo: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. 'Tiicá ntúūⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e vaacu Aristóbulo: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'máⁿ nī. ¹¹Ní saⁿ'a Herodión chi yeⁿ'e yáⁿ vaacú: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā yeⁿ'e vaacu Narciso: N'daí ndís'tiī caaⁿ'máⁿ nī. ¹²Ní n'daataá Trifena ndúúcū n'daataá Trifosa chi diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ chi ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Señor: N'daí ndís'tiī caaⁿ'máⁿ nī. Ní n'daataá Pérsida, hermana yeⁿ'é chi neené neⁿ'é chi n'dee n'daí ntiiⁿ'nyuⁿ diíⁿ tá yeⁿ'ē ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Señor:

N'daí tá, caaⁿ'maⁿ nī. ¹³Ní saⁿ'ā Rufo, chi saⁿ'ā ch'ēete nguaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo ndúúcu ch'ēecu sa chi tan'dúúca ch'ēecu dendú'u: N'dai ndís'tiī, caaⁿ'maⁿ nī. ¹⁴Ní saⁿ'a s'eeⁿ Asíncrito ndúúcu Flegonte ndúúcu Hermas ndúúcu Patrobas ndúúcu Hermes ndúúcu tanáⁿ'ā hermanos chi snée yā ndúúcu yā: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'māⁿ nī. ¹⁵Tiicá ntúūⁿ saⁿ'a Filólogo ndúúcu n'daataá Julia ndúúcu saⁿ'ā Nereo ndúúcu n'daataá ví'i yā, ndúúcu saⁿ'a Olimpás ndúúcu nducyáácá hermanos yeⁿ'e yú chi snée yā ndúúcu 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'māⁿ nī.

¹⁶Maaⁿ ní nguaaⁿ maáⁿ nī chi i'téenu nī Cristo: N'daí dii, caaⁿ'māⁿ nī, ní ca'á nī 'áamá beso 'áamá nī ndúúcu taama nī tan'dúúca costumbre yeⁿ'e nī caati néⁿ'e nī ví'i. Nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá yaācū: N'daí ndís'tiī ngaⁿ'a yā.

¹⁷Maaⁿ ní di'cuiitú ndís'tiī hermanos yeⁿ'e chi cundée nī cuidado yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ chi diiⁿ 'úúví vaadi cadíínūⁿ nguaaⁿ ndís'tiī. Ní dííⁿ yā chi ndís'tiī dinuuⁿndí nī. 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿ'e chi 'iⁿ'yāⁿ ca'cueéⁿ yā ndís'tiī. Ní contra yeⁿ'e chí ch'eeⁿ nī. Diví nī 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ ndís'tiī. ¹⁸Caati 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguée dichí'v'e yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ti dííⁿ yā tan'dúúca chi neⁿ'e yā. Ní nginnche'í yā staava yeⁿ'e 'iⁿ'yāⁿ chi ndiicúūⁿ caati ngaⁿ'á yā ndúúcu nduudu cúuⁿnūⁿ yeⁿ'e yā chi cunee ngíínu yā. ¹⁹Nducyáácá 'iⁿ'yāⁿ 'āa deenú yā tan'dúúca chí ndís'tiī n'giindiveéⁿ nī nduudu yeⁿ'e Ndyuūs nī cáávā chuū 'úú ní yeenú. Neⁿ'é chi ndís'tiī listo canee nī chi dííⁿ

nī dendu'ū chi n'daacā. Nguée chi dííⁿ nī cosa chi nguée n'daacā. ²⁰Ní Ndyuūs chi véé nducuéⁿ'ē vaadi 'diííⁿ nduucú yā maaⁿ nch'ēētē cu'néeⁿ yā yááⁿ'nguiniūⁿ miiⁿ cuaaⁿ mááⁿ ca'á nī. Neⁿ'é chi Jesucristo tée yā nducyáácá ndís'tiī nducuéⁿ'ē vaadi n'dai yeⁿ'e yā.

²¹Saⁿ'a Timoteo chi dáámá idiiⁿ sa ntiíⁿnyuⁿ nduucú ndúúcu sáⁿ'ā Lucio ndúúcu sáⁿ'ā Jasón ndúúcu sáⁿ'ā Sosípater chi sáⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e yáāⁿ vaacú: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á yā.

²²Ní 'úú, sáⁿ'ā chi nguuví Tercio chi dingúūⁿ carta 'cūū cáávā Pablo: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á ti yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ.

²³Ní 'tiicá ntúūⁿ saⁿ'a Gayo: N'daí ndis'tiī, ngaⁿ'a sa. 'Úú ní canee na vaacu sa ní nduuvidaamā yā 'iⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaācū na vaacu sa. Ní sáⁿ'ā Erasto ntúūⁿ chi sáⁿ'ā tesorero yeⁿ'e yáāⁿ 'cūū, ndúúcu hermano Cuarto: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'a yā.

²⁴Neⁿ'é chi Señor Jesucristo yeⁿ'e yú di'viicú yā nducyaaca ndís'tiī. 'Tíicā.

'Cuíínū carta 'cūū ndúúcu chi dich'ēete yú Ndyuūs

²⁵Maaⁿ ní dich'ēete yú Ndyuūs. Ndyuūs cuuvi diiⁿ cá yā chi díítū canee di ndúúcu chi i'téenu di tan'dúúca chí 'úú caⁿ'á nduudu cuaacu chi Cristo nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī. Ní chí'cueéⁿ ndís'tiī yeⁿ'e evangelio chi nduudu ngai yeⁿ'e Cristo. Chuū chí ngaⁿ'á ní chííⁿ chi Ndyuūs snúúⁿ n'de'í yā ndii tiempo vmnááⁿ vmnaaⁿ chi canee iⁿ'yeeⁿdi ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'úú nduudu yeⁿ'e Cristo. ²⁶Ní maaⁿ ní deenu yú chuū cáávā chi profetas dingúūⁿ yā na libro yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e chuū. Ní dííⁿ yā tan'dúúca

Ndyuūs ngaⁿa yā yeⁿe chuū. Ní Ndyuūs
 cuéⁿé daāⁿmaⁿ canee yā. Ní maaⁿ ní
 Ndyuūs ch'iⁿí yā nduudu cuaacu yeⁿé
 Cristo nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe nducuéⁿē
 naciones cáávā chi 'caandiveéⁿ yā ní
 cu'téenu yā.

²⁷ Cuéⁿé daāⁿmaⁿ canee chi
 dich'εεε yú Ndyuūs chi 'aama
 n'dyáⁿā Ndyuūs chi deenú yā
 tanducuéⁿē dendu'ū. Ní diiⁿ yú 'tíicā
 cáávā Jesucristo Señor yeⁿe yú. 'Tíicā
 diiⁿ yú.